

ក្រោះនិងប្រជាធិបតេយ្យ

ពន្លកដីសាស្ត្ររាជ

ព្រៃតព្រៃតបោរយ៍:

ឧបាទកស នាន នឹង សុខា

៧.ស. ២៤៩៦៣ ន.ស. ២០២៤

ក្រោះពិធីបុរាណ

ពន្លកខេត្តសាសនា

ព្រៃលព្រៃលយោះ:

ឧបាសក នាន សុខា

៣.៣.២៩៦៧ ន.ស.២០២៤

ពាក្យច្បាច្ញ

ព្រះបទមេត្តិយ គីជាប្រះបេត្តិយ តម្លៃប្រះបរមសារកិច្ចាតុ
នៃប្រះសម្ងាត់មួយប្រចាំខែ ទូកជាតិគោរពសក្តារៈ នៃពួកបរិស័ធនកពី
គ្រប់មែនដ្ឋានបាប់ផ្ទើមកសាន់ឡើង តាំងពីឆ្នាំ២០០៥
រហូតមកដល់សម្ងាត់ ហើយនឹងត្រូវសម្ងាត់ឡើងនៅដំណាក់ខៀមីនា
ឆ្នាំ២០៨២ ខាងមុខនេះ ដើម្បីជាមួយនានាកូដិកសបុណ្យសម្ងាត់
ឡើងដើម្បីខាងមុខ ខ្ញុំកំពាប់ផ្ទើមសរស់រៀបការឡើង ព្រៀបកប់អំពី
ប្រភពខ្លួន នៃការកសាងព្រះបេត្តិយនេះ អមទៅដោយព្រះជម្រើនឯករាជក្រឹង^១
មួយចំនួន ដើម្បីជាប្រចិត្តជាសំគើនស្ថារតីនៃពួកបរិស័ធន ដែលមាន
សម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ និងសម្រាប់សាធារណៈជាមួយ និងសម្រាប់
សាធារណមួយចំនួនឡើង ដែលបម្ចុនីនឹងសាកលវិធីយុទ្ធសាស្ត្រ និងយល់អំពី
ព្រះពួកសាសនាយ៍

ម៉ាវីឡើង ដោយព្រះបទមេត្តិយនេះ ខ្ញុំបានដឹកនាំកសាង
តាំងពីខ្ញុំឡើងការពារកំពុងដើរប្បញ្ញត្រ សាន សុជា ដូចដូច កូដិកសាង
សរស់រៀបការឡើង ការប្រើពាក្យម៉ា “ខ្ញុំ” គីជាបាក្យដែលប្រើកូដិកសាងនាម
ជាកូដិកដើរប្បញ្ញត្រ សាន សុជា នោះជួយ។

ស្រីរកោនេះ ថ្វីជិតតែមានចំនួនចំពោមិនប្រើប្រាស់ប៉ុន្មាន ប៉ុន្តែខ្ញុំ
សង្ឃឹមថា នឹងបានជាអាមុណ្ឌដែលនាំឱ្យកិត្តិសេចក្តីផ្សេចប្រាបន្ទែម
ឡើង ដល់ពួកបរិស័ធនដែលកំពុងការនៃការដោយយកចិត្តទូកជាក់។

សូមអ្នកអានចាំនេះ ទួលនូវការគោរពស្រឡាត្រូវអំពីខ្ញុំ
ព្រះក្រុណាយ៍

ប្រធែសម្បត្តិកាលី ថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០៨២

ឧបាសក សាន សុជា

មាតិកា

ទំព័រ

វត្ថុមណីវត្ថុនាកម	១
ហេតុនាំឱ្យកើតគំនិតកសាទ្រោះបទុមបេតិយ	៣
បុញ្ញហេតុនៃការគូរប្រដៃព្រោះបទុមបេតិយ	៥
អ្នកជំរូញឱ្យចាប់ផ្តើមការសាទ្រោះបទុមបេតិយ	៧
ការរៀបគម្រោនសាទ្រោះបទុមបេតិយ	៩
ការចាប់ផ្តើមសាទ្រោះបទុមបេតិយ	១២
ការបង្កើតកម្មាធិត	១៤
រួចរាល់បញ្ហាពីដំណោះការនៃការកសាទ្រោះបទុមបេតិយ	១៧
ការបញ្ចប់កិច្ចការដែលសេសសល់	២៨
អត្ថិយសំខាន់ៗអំពីព្រោះបទុមបេតិយ	២៩
ទិញជុំវិញព្រោះបទុមបេតិយ	៣០
បងិមាប្រោះអសិតិមហាសារក ៨០ អដ្ឋ	៣៦
ផ្សាយកម្រប្រោះបេតិយ	៣៧
ឧបាសក ឧបាសិកមិនលួញព្រោះគុណវិបត្តិ ៥ យ៉ាវ	៣៨
ឧបាសក ឧបាសិកលួយដោយគុណសម្រតិ ៥ យ៉ាវ	៣៩
ព្រោះសារក ៦០ អដ្ឋ	៤១
ព្រោះពុទ្ធបេតិយ ព្រោះអដ្ឋ	៤៩
អាជានាជិយបវិត្ត	៥៩
ព្រោះពុទ្ធបងិមាប្រោះបញ្ជីនព្រោះអដ្ឋ	៥៤
វតន់ដ៏កម្រ ៥ យ៉ាវ	៥៥

រូបថ្លាក់ដុសចេញពីដៅកំនើងទាំង ២ ទិន	៤៨
កន្លែងតម្លៃប្រាប់ប្រាប់សារីកជាតុ	៥១
ប្រភិត្តិសង្គមបន្ថែមប្រាប់សារីកជាតុ	៥១
ការបែងចែកប្រាប់សារីកជាតុ	៥៣
ជាតុចែតិយនមណ្ឌរគាថា	៥៥
ស្រួលបំផ្តាយក ៥ ឆ្នាំកំ	៥០
សុខាភសកម្ម ៥	៥០
កំពុលប្រាប់បទុមចែតិយ	៥៨
លម្អូបស់ប្រាប់និញ្ញន	៥៣
មហាសុបិន ៥ ប្រការ	៥៥
មហាសុបិនទី ១	៥៥
មហាសុបិនទី ២	៥៧
មហាសុបិនទី ៣	៥៩
មហាសុបិនទី ៤	៥៩
មហាសុបិនទី ៥	៥០
អ្នកមានឧបការ: ក្នុងការដ្ឋាយរៀបចំសៀវភៅនេះ	៥១
សៀវភៅកោដម៉ែនលាងបានរៀបរៀន	
ដោយ កិត្តិរដិរប្បញ្ញត្តា សាន សុជា	៥៨
សៀវភៅកោដម៉ែនលាងបានរៀបរៀន	
ដោយ ឧបាសក សាន សុជា	៥៩

~ ១ ~

វត្ថុមណីរត្សារាជ

មុននឹងរៀបការអំពីព្រះបទមេដីយ ខ្លួនមបើយាយខ្លះ។
អំពីវត្ថុមណីរត្សារាជជាមុន ព្រះព្រះមេដីយនេះ បានកសាងក្នុងទីដី
នៃវត្ថុមណីរត្សារាជ។ ទីដីនេះ កាលដើមឡើយជាប្រសិទ្ធភាព និងជាកំ
រកមូសិទ្ធិរបស់លោក ឯកមុន សន្តិភាព និងខាងក្រោម ដែលមិន
ក្នុងឆ្នាំ២០០១ ម្នាស់ដីមានស្វាម្រោះថ្មា បានប្រគល់ដីនេះជល់ខ្លួន
ដើមឡើយបច្ចេកទេសជាមណ្ឌលសិក្សា ដោយក្នុងកាលពេលនេះបានដកភាពត្រូ
ជាមួយអាណាព្យ គណៈកម្មការ និងសមាជិកតាំងអស់ ដាក់ឈ្មោះថា
ពួកសាសនមណ្ឌលមណីរត្សី ដែលក្នុងកាលពេលនេះ ខ្លួនត្រូវបានធ្វើជាកំ
អធិបតីនៃមណ្ឌល។ ក្រោយការស្វែសុសិទ្ធិបង្កើតមណ្ឌល មិនយុរប៉ុន្មាន
មន្ទីរដម្ចារនិងសាសនខេត្តពេជ្ជសាត់ បានដកភាពតាមលិខិតលេខ
ម.ជ.ស.ព.ស ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០១។ ពួកសាសនមណ្ឌល
មណីរត្សី ក៏ត្រូវបានចាប់ផ្តើមកសាងតាំងពីពេលនោះមក។

ខាងក្រោម ឯកមុន សន្តិភាព និងខាងក្រោម ដែលក្នុងកាលពេលដីឱ្យផ្តើមកសាង

ក្រុយមក ដោយមានព្រះយោបល់ស្មើសុំអំពីតណាង៖ សង្ស័
ចាសុំខ្សែរឈ្មោះមណ្ឌល កុំឱ្យជាត់គ្រានីនិងពួកមណ្ឌលកម្ពស់ ទីនេះ
ក៏បានប្បរឈ្មោះជា មណ្ឌលសិក្សាប្រះពួកសាសនាមណីរត្ត ផ្ទៃម្ចារ៖ វិញ្ញាប្រឈាល់
ពីមួយឡាតាំងមួយឡាតាំង ដោយយើងការសិក្សាប្រះជម់ ព្រះវិនីយោ
របស់ព្រះសង្ស័ និងពួកបរិស៊ិទកាន់តែវិកបញ្ជីន ចំនួនកិត្តិសាមណោរ
ដែលមកសុំស្អាក់នៅវេរិនសូត្រក៏កាន់តែប្រើន ការសាន់សង់សេនាសន់
និងការទិញដីព្រៀកក៏កាន់តែប្រើន ហើយបានដំឡូលាយជាចំពោះ
បាប់ធ្វើមជំបួនទាំងការធ្វើពួកស្មោរយប្រះជម់តាមវិញ្ញា និងទូទេសូន្យក៏កាន់
តែមានវិសាលភាព ទីបន្ទាប់ចិះទៅ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ ជកឧត្តម
មិន យិន ដែលកុំដាក់កាលនោះ ជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមួយការ និងសាសនា
បានសម្រាប់កុំព្យូទ័រមណ្ឌលសិក្សានេះ ឱ្យភ្តាយជារត្ត ពេញលក្ខណៈ
និងមានឈ្មោះប្រាកដថា វត្ថុមណីរត្តនាកម រហូតមកដល់សព្វប្រើ

យោទុណា ជាមីតកំនិត គសាទព្រះបាយមចចិយ

ក្រាយពេលបានទៅបុរីសម្បនកិច្ច និងថ្នាយបន្តិចបុរីយដ្ឋាន
ដែលបាននៅបណ្តាញប្រទេសមួយចំនួន ដូចជា តណ្ហា នៅក្នុង និងថ្នាយបន្តិចបុរីយដ្ឋាន
ខ្លួន និងថ្នាយបន្តិចបុរីយដ្ឋាននៅក្នុងស្រុកខ្លួន យើង សម្រាប់
ពួកបិរិយិនដែលទីតាំងគ្រប់គ្រងការធ្វើដំណើរការប្រទេសដែល បាន
គោរពបុរីយដ្ឋាននៅស្រុកត្រឹមថ្ងៃទី២០០៥ មហាថ្មីបានសិក
ញូវិក ឬនូវិក មានព្រះសារិកជាតិអនុ ព្រះជាតិមួយអនុ តម្លៀបក្នុង
ព្រះបេតិយត្រួតនិក្រាសនៃកណ្តល់ទេនឹង មួយអនុត្រូវិត ជាទ្រះជាតិខ្លាតក្នុង
បានប្រគល់មកឱ្យខ្លួន ខ្លួនបានទទួលបន្ទាប់ព្រះសារិកជាតិ ខ្លាតក្នុងអនុនេះ
មកតម្លៀបទុកក្នុងក្នុងដំនោះត្រួតមណុវត្តនាកម ដោយបានរៀបចំព្រះកោដ្ឋ
និងគ្រឿនសការ៖ ផ្សេងៗ គ្នាដាចិជ្រោះថ្នាយ ក្រាយមកដោយគិតបា
ព្រះសារិកជាតិ គឺជាផ្លូវការតម្លៀក្រុងក្នុងព្រះបេតិយដំស្តាត
និងជាប្រជាធិបតេយ្យ សម្រាប់ពួកបិរិយិនដែលបានរៀបចំព្រះកោដ្ឋ
មានព្រះសារិកជាតិ គឺជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជាប្រជាធិបតេយ្យ

គ្រានោះ ខ្លួនបំណានកសាណព្រះសក្សមុនីបេតិយ ដែលមាន
ទម្រង់ដូចព្រះសក្សមុនីបេតិយនៅក្នុងព្រះរាជព្រំ ដែលជីកនាំកសាណ
ដោយអតិត្រួតព្រះមហាក្សត្រ គឺព្រះបាទ នហេតុម សីហនុ គ្រាន់តែមាន
ទំហំក្នុងបាន បើនេះស្ថាប័នសម្របព្រះសក្សមុនីបេតិយដំស្តាត និងជាប្រជាធិបតេយ្យ

- ៤ -

បារម្បជា អាចនឹងធ្វើឱ្យចយតម្លៃនៃព្រះសក្សមុនីចេតិយដើម ដូច្នេះ
ខ្ញុំកំបញ្ចប់ទូគំទិតនេះ ប៉ុណ្ណោះបំណានដែលបានបង្កើតឱ្យមានព្រះចេតិយ
ដ៏ស៊ីតិសមនឹងព្រះសារិកធាតុ នៅតែមានកូនចិត្តជានិច្ច។

ព្រះសក្សមុនីចេតិយនៅខ្នំប្រែកដ្ឋាន

ពីម្មយថ្មម្មយថ្ម ក្រោពីការបង្កើនជម្រើនីយ ខ្ញុំតែនៅតែ
គួរសរសេរឡើង្ហាត់សង្គម លើដីដែន ដោយគិតថា ធ្វើយ៉ានណាប្រឈុំ
ទីបាតកសាន្តព្រះចេតិយម្មយដែល ដែលមិនធ្វើយឬនឹងការហាមប្រាម
របស់សម្បូរព្រះសង្ឃឹកដែន ហើយកំមិនបានចម្លាបនាបចាំពី
បរទេសណាម្មយដែល។

- ៥ -

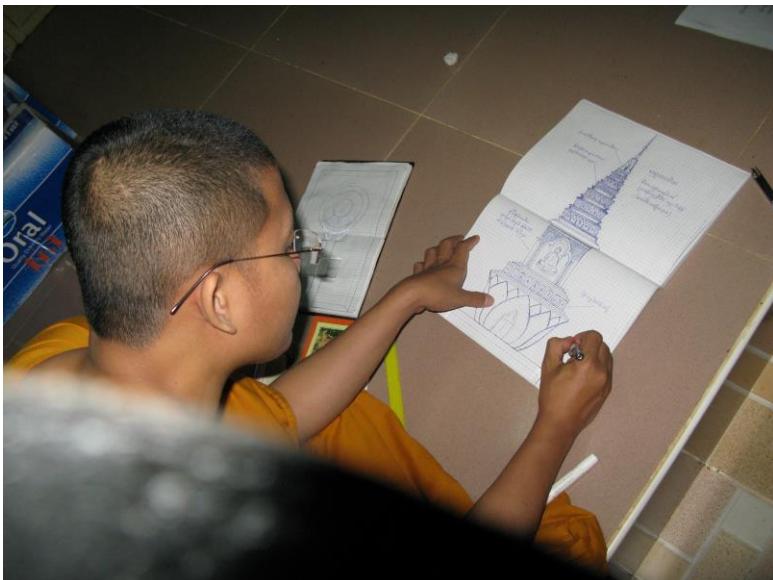
បុព្វយោទ្យនៃការគ្រប់បណ្តុមដោតិយ

ថ្មីម្ខាយ លោកត្រួវ សោម សុកា (ជាអ្នកគំនូរប្រើប្រាស់ផ្ទាល់មកហើយ)
បាននាំខ្លួនឱ្យលោកស្រី ពុទ្ធបច្ចេកលើផ្ទាល់យុក ដើម្បីលើការសាក
ល្អជស្ថិតុបង្គារបស់គាត់ នៅវត្ថុពាល់ព្រៃក ក្រុងពោធិ៍សាត់។

ក្នុងខណៈកំពុងម៉ឺននៅ ខ្លួនហាក់
មិនបានបាប់អារម្មណវិនិច្ឆ័ន់ពុទ្ធបុ-
រូបទេ បែរជាយកចិត្តការការកំយ៉ង
ខ្លាំងទៅលើផ្ទាល់យុកប្រចាំព្រះបាន
អភិវឌ្ឍន៍ មិលបាបណ្តីរតិតបណ្តីរ
បាន ធម្មតាប្រព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើង
ពុទ្ធដែលត្រូវបានសារ
សង្គមនៅលើក្នុងបុទ្ធឌីជីថីសំបែក
វត្ថុមណីវតនាកម្ម ស្ថិតនៅទីទាំងបាប
មិនសមគ្រាប់ជាក់ទ្រួស សម្រាប់សារសង្គ
ប្រព័ន្ធដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង ប៉ុន្តែ
ហើយបានបង្កើតឡើងនៅលើផ្ទាល់យុក
ពិតជាសមខ្លាំងណាស់ ទៅជាក្នុង
ត្រពាំងបុប្ផ័ន្ធក៏សមដឹងរ។

ពុទ្ធបុទ្ធដែលព្រៃក

ក្រុងដីរយ្យឡាតាំង សុខ ព្រោនបុត្រៃបទុមចេតិយ ថ្មីទី៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨

ពេលត្រូវប៉ះមកវិញ ភូជិយប៉ះនោះខ្លឹមិនបានសម្រាកទេ ខ្លឹមិន
គូរព្រោនបុត្រៃបទុមចេតិយដល់ទៅបីបែបផ្សេងៗគ្នា ដែលប្រោះបេតិយ
និមួយា សុខទៅលើអ្នកយុក ឱ្យនៅភូជិយទីក ឱ្យនៅលើគោក
និងមានរាងខុសៗគ្នា ដោយជាក់លេខាដែល “ប្រោះបទុមចេតិយ”។ ឬ៖
ព្រឹកឡើង ខ្លឹមបង្ហាញដល់ពុទ្ធបរិស័ទិញដូចយេមិល និងប្រើសរើសបាន
មួយណាលូជានៅគេ មតិភាគត្រឹមបានប្រើសរើសយករួបដែលបានត្រាប់មក
ជាមួយនេះដែរ និងក្រោយមកលោកត្រូ សោម សុកា កំបានដូរយ
សម្រួលឱ្យការតែមានសោកណាកាតប្រសើរឡើង។

- ៤ -

អ្នកជីរញ្ជូនបាប់ផ្លូវ ការសាធារណៈបណ្តុមបច្ចិន

មីដីតិត្យបាត់មេនប្រាកាសមេមហើយកំពិតមេន បុគ្គលិនបាន
សម្រាប់ការសារសង្គមធមានទាល់តែសោះ គីឡូ:ទាំងបិរិយាណ ទីនៃទាំង
ធានដែលមានបទពិសោធន៍ ក្នុងការធានសង្គមខ្លួនសំណងជំបូប
នេះ។ ការស្វាក់ស្រីក្នុងចិត្តបែក តែបន្ទាស់ជាប្រើប្រាស់ បុគ្គលិនប្រើប្រាល
នោះ លោកខ្លួនឯករាយសំខ្លឹម (ឧបាសក សាន ឌី) បែកតែជាំរួរ
ឱ្យខ្លឹមសម្របចិត្តបាប់ផ្លូវ បុគ្គលិនទៅការទន្លេនៃការបាប់ផ្លូមមិនបាន។

ថ្មីមួយលោកខ្លួនបានសន្លាតាពម្ពយ៉ា ដោយផ្លូវមុខ៖

ខ្លួន : លោកក្នុង តើគីតិតាប់ផ្លូវកសារពេលណារ?

ខ្លឹម : មិនជើងបាប់ផ្លូវដោយវិធីណាមទេព្រោម ព្រោះគ្មានអ្នកបន្ទិចដែន

ខ្លួន : មែលមាយប្រព្រះបានមេចិត្តយនេះ ត្រូវកសារនៅក្នុងស្រែប្រុះប្រុះ?

ខ្លឹម : ទា ត្រូវហេរិយាប្រាម

ខ្លួន : បុះបែប្រាមអាមរកអ្នកបែកប្រាមថ្មីជីកស្រែបាន តើលោកក្នុង
ឱ្យជីកប្បួនទេ?

ខ្លឹម : មិនអីទេប្រាម បើប្រាមរកអ្នកខែត្រូវបានប្រាមជីកបុះ។

- ៤ -

ក្រសួងយុវបាលន លេខទី៧កំរកអ្នកចេញផ្សាយដឹកស្រែ
ជានមេន គឺលេកការយុវជាសក យុត តាំងគិន។

ជំនាញទី៧កំរកអ្នកចេញផ្សាយដឹកស្រែ យុត តាំងគិន

ឯកសារណ៍ ខ្លួន និងជាន់ជាតិ ព្រៃនទេរ កំរាលយករឿងនេះទៅ
ពិភាក្សាថាមូលលោកត្រួរ សោម សុកា ពេលនោះគាត់មិនមាន យោបល់
អ្នកចេញផ្សាយដឹកស្រែ និងជាន់ជាតិ ដោយជាបន្ទូមពាក្យ បែបជាការ
លេងសើលដិជ្ជបាន ទោះជាករណីយកសាធារណៈបទុមចេតិយ មិនបាន
យើងហេចកំណត់បានស្រែៗទីកម្មយុវជាន់ ការនិយាយបែបនេះ កូដីតិនិត
របស់គាត់កាលនោះយល់បាន ព្រៃនទេរ កំរាលយករឿងនេះ គឺជាកំណើន
ប៊ូណេណារេ: មិនអាចកើតឡើងបានទេ ហើយបើទោះជាកំណើន គឺជាកំណើន គាត់ក៏
មិនមែនជាដាច់ទទួលបន្ទុកសាធារណៈសង្គ័យទេ

- ៤ -

ការរៀបគ្រោះសង្គម ព្រះបារិមាណ

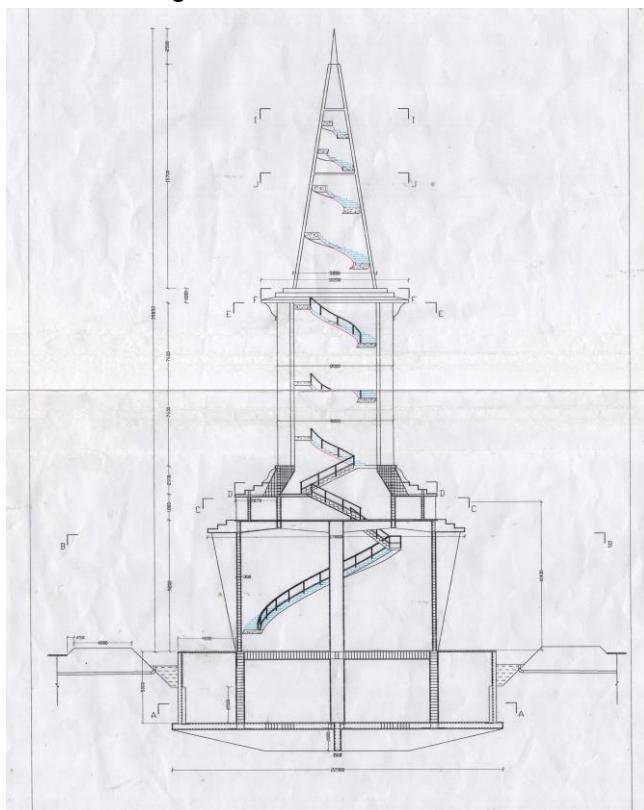
ក្រោយពេលដីកស្រែបែនក្នុងបុរីបានអាចពិនិត្យលោកត្រូវ សោម សុក
មកពិភាក្សាតីការសាធស័យព្រះបារិមាណ ពេលនោះតាត់ហាក់ដូចបី
ជាក្រាក់ថា “អូ! តិចបងីខ្លួនខ្លួនរួចរាល់ជាអ្នកសាធស័យមួនទេ! ខ្លួនរួចរាល់
ជាដាឡីតំនើរសោះបួនី! ខ្លួនរួចរាល់ជាលោកម្ពាស់មិនធ្វើទេ ហើយបី
ធ្វើកំណើនមួនយកខ្លួនរួចរាល់ធ្វើជាដាឡីដែរ។ ខ្លួនបាន “មានជាធរិលណា
ឡើត មូលហេតុដែលនាំឱ្យអាចធ្លាត្រូបប្រើបានទេ: កំណើយសារព្រោមដែរ។”

រូបថតរបស់ដែលទិញតិចដីកស្រែ ឧបត្ថម្ភដោយខាងក្រោម ឃីត តាំងកិច្ច

បួនីជិតបានដឹងពាប់ផ្ទិមដោយវិធីណា បួនីនៅក្នុងមិនអស់សិរីម
ដែរ ខ្លួនគឺជាបានគិតបានព្រះបារិមាណគឺជាអារម្មណ៍ដែល ឯះត្រូវមែនសាធស័យ

របស់នៅលើដីសោះ ក្រឹងអូដែលបាត់មិនបាន បុត្រួតកំណើនចេះតែហិរញ្ញវត្ថុ ធ្វើទាំងដែលមិនជីវិតដីសោះនោះដើរ បាប់ពីពេលនោះមកទីនេះ លោកត្រូវ សោម សុគោម តែងតែពិភាក្សាល្អ ដើម្បីស្វែងរកប្រកបឡាយ សំណងល្អ បានដួបលោក ទាន ចុះទី ដែលជាអ្នកដំនាព្យាម សំណងប្រចាំខែត្រូវពេជ្យសាត់ គាត់បានស្អែកចិត្តចូរបួនកន្លែង (បុប្ផ័ន្ធឌ្ឋានសំណង) ដោយតតិតិតិច្ចូល ក្រុងការផ្តល់យកចូរបួន លោក ទាន ចុះទី នៅតាមដូចយុទ្ធសាស្ត្រកុណាការពាណិជ្ជកម្មសំណងដែរ និងមានវិសាទរ ស្អែកចិត្តជាប្រើនរបច្ឆេត ដែលដូចយកតាមដាន។

នេះជាមួយដីសោះដែលគូរដោយលោក ទាន ចុះទី បុត្រួតក្រុងមិនបានកែសម្រួលទេ:

ក្រុយពីបានពិភាក្សាល្អាយៗលិតលូន់ ខ្ញុំបានកោះប្រជំគុណ៖
កម្មការ អាចរួម ដើម្បីពិភាក្សាអំពីតម្រានសាធារណៈ ហើយក៏បាន
ឯកការត្រូវបានដៃចាប់ដើមពាក់ត្រី៖ ព្រះបទមេដីយ ដោយពិត
ប្រាកដ។

- ១២ -

ការចាប់ផ្តើមសាសនដៃ ព្រះបាពមហតីយ

ក្រោយពីការពិភាក្សាយ៉ាវណ្ឌិតលូន់ ការពាក់គ្រឹះព្រះបាពម-
ហតីយ ក៏បានបាប់ផ្តើម តីឡាប្រឹទិ៍ច ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ ព្រះសង្គ
និធិធម្ពបរិស័ទន់នៅភ្នំពេញរាជធានីភ្នំពេញ បានរៀបចំព្រះបាពម-
ហតីយ ដោយសេចក្តីជំនួយប្រាក់ប្រាក់ ក្នុងព្រះបាពម-
ហតីយ បានសិល្បៈដោយសេចក្តីជំនួយប្រាក់ប្រាក់

ការកសាទនេះ ធ្វើឡើងនៅភ្នំពេញ ហើយក៏ធ្វើឡើងការអធ្វីសដ្ឋា
ព្រះគោលការណ៍សំខាន់នៅការបង្កើតរភ្ជមណីរតនាកម មានរត្ត
បំណងសំខាន់បំផុត តីបង្កើតរភ្ជមណីរតនាកម ឱ្យមានការសិក្សាប្រះជម់ ព្រះវិរ័យ
និធិគោរពប្រតិបត្តិដោយសេចក្តីជំនួយប្រាក់ប្រាក់ វិសាលមិទ្ធិដែលផ្សេងៗ សូម្បីតិ
ព្រះបាពម-ហតីយ តីជាសមិទ្ធិដែលប្រសុតបេញពីការជំនួយប្រាក់ប្រាក់

- ១៣ -

ក្តីជំពូន៖ ដែលបានស្វាប់ហើយ   និងសិក្សាក្រោម
បុណ្យការ៖ គឺបានបានស្វាប់ហើយ និងសិក្សាក្រោម
បច្ចុប្បន្ន ការសារសង្គមនូវព្រះ
បទុមផែនយោន៖ សុខតែបានស្វាប់ព្រះដម្លេជាមួយបច្ចុប្បន្នក្រោម

- ១៤ -

ការបង្កើតកម្មាំដែន

ចីរិយាធាយ ការចាក់ត្រីបទសង្គមបានបាប់ផ្ទើមក៏ពីតម្រូវ
បុន្ថែក្រុមជាតិដែលយើងរកមកធ្វើដីបុណ្យ ហាក់មិនបានយល់ចិត្តឡើមត្រូវ
ធ្វើឱ្យដំណឹងការនៃការសាងសង់មានភាពអាក់រអូលខោះ ខ្ញុំបានលើក
យកបញ្ជានេះ មកពិភាក្សានីជំលាក់ត្រូវ សេម សុកា លោកត្រូវ សេម
សុក បានមានប្រសាសន៍ថា “យើងគូរតែមានត្រូមកម្មាំដែនបស់
យើង ដែលយើងអាចបណ្តុះបណ្តាល និងចាត់ចែងបាន”។ ស្របពេល
នោះ លោកត្រូវ សេម សុក កំពុងមានបំណងចង់បង្កើតសមាគម្បយ
ដែលធ្វើតាមការបណ្តុះបណ្តាលវិស័យប្រុងម៉ែន ពីសេសគីតំនួនឯធន
បម្ចាក់ដោដី ខ្ញុំបានឧបត្ថម្ភកូច្ចារនោះ ធ្វើយ៉ាងណាមីសមាគម្បរ
របស់គាត់បានកែត្រួវដោយស្របច្បាប់។ មិនយូរប៉ុន្មាន សមាគម្ប
របស់គាត់កំបានកែត្រួវ ដោយមានលោក់ថា សមាគម្បសិល្បែះ
សុន្យបខ្ងោះ ដែលមាន លោកត្រូវ សេម សុក ជាប្រធានប្រតិបត្តិ។

- ១៥ -

ពាប់ពីពេលនោះមក សមាគម្មយនៃ ពានពាប់ដើមបណ្តុះ
បណ្តាលយុវជនជាព្រឹន ហើយព្រះបទមហ៌យក់ភ្នាយជាសាលាណ្នា
របស់បន្ទាន់ នៅក្នុងសមាគម្មរបៀបមក។

បច្ចនាសម្ប័ត្តិសមាគម្មទេរគោសសិល្បៈអូរូបខ្សោះ ប្រជាពលនិត្យយស

ប្រធានបណ្តុះបណ្តាល

នាម នី ឡី (និស្សូរូបរាង)

នាម នី អុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

សមាគម្មប្រជាពលនិត្យក្នុងគណន៍

មានុយ និលុយ (ប្រធានបណ្តុះបណ្តាល)

នាម នី បាហ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

សមាគម្មប្រជាពលនិត្យក្នុងគណន៍

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

នាម នី សុខ (និស្សូរូបរាង)

- ១៦ -

សរុបមក ព្រះបាយមហាគារ នេះ ផ្តើមបោញ្ញតីគិតថ្លឹង មិនបានបម្បជិតសំណង់ចាស់ណាមួយឡើយ អ្នកផ្តើមគិតថ្លឹងសាន្តក៏ដូច ជាន់ក៏ដូច គឺសុខទៅជាការសិក្សាថ្មីទាំងអស់ ទីបមានរួបភាពខ្ពស់គេ ត្រូវបាននេះ។

គូនដំណើរការនៃការសាន្តសង្គមនេះ លោក លីត កែត ក៏បានចូលរួមគូនការពិនិត្យមើលគុណភាពសំណង់របុតមកដែលដោរ ជាមួយគ្មាន៖ ព្រះសង្ស័ៃ អាចារ៉ា គណៈកម្មការវត្ថុក៏បានចូលរួមយ៉ាងស្រាក់ស្រាង ពួកបរិស៊ុទ្ធទីមផ្សេងៗនានា ក៏ផ្តើមខបត្តមរបុតមក។

- ១៣ -

របាយទេស្ថាព្យីកដែលការណ៍នៃការគសាទ

ថ្វូស្សុក្រ ទី១៩ ខេមិច្ចនា ឆ្នាំ២០០៥

ថ្វូអង្ការ ទី១៩ ខេមិច្ចនា ឆ្នាំ២០០៥

- ១៨ -

ផ្ទះព្រឹកសង្គមទី ៣០៨ ខេមសា ឆ្នាំ២០០៩

ផ្ទះព្រឹកសង្គមទី ៣០៩ ខេមសា ឆ្នាំ២០០៩

- ១៩ -

ក្រុងពាណិជ្ជកម្ម ឆ្នាំ២០០៥

ថ្វូបាប ទី១៧ ខេមសា ឆ្នាំ២០១០

ថ្វូបាប ទី១៨ ខេមកក ឆ្នាំ២០១១

- ២១ -

ថ្វាគ្រោហស្បតី ទី២៤ ខេមសា ឆ្នាំ២០១៨

មនុប្រាស់កាលបរិច្ឆេទ

~ ២៧ ~

គ្រួសារ ទី១៦ ខេត្តកណ្តាល ឆ្នាំ២០១៣

គ្រួសារ ទី១៧ ខេត្តសកម្ម ឆ្នាំ២០១៤

~ ២៣ ~

ក្រសួង ទីក្រុង ខេត្តសកម្ម ឆ្នាំ២០១៩

ក្រសាធិក្ស ទី១៨ ខេត្តសកម្ម ឆ្នាំ២០១៩

~ ២៩ ~

ក្រុមដំណើន ទី២០ ខេត្តសកម្ម ឆ្នាំ២០១៧

ក្រុមដំណើន ទី២០ ខេត្តសកម្ម ឆ្នាំ២០១៧

~ ២៥ ~

ថ្វាកាទិក្ស ទី២៨ ខេត្តណា ឆ្នាំ២០១៩

ថ្វាព្យាបស្បតី ទី២០ ខេត្តសក ឆ្នាំ២០១៩

~ ២៩ ~

ក្រសួង ទីនាសក ឆ្នាំ២០២០

ក្រសួង ទីនាសក ឆ្នាំ២០២២

~ ២៣ ~

ប្រអាសិក្ស ទី១៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៣

កិច្ចប្រជុំការងារនគរបាលភ្នំពេញ

- ២៤ -

ការបញ្ចូលការណែនាំសេសសល់

ថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦ ខ្លួនមករស់នៅប្រាជេស
អ្នក្រាលី បើនើនត្រួវដាក្រោះយោអធិការវត្ថុនៅតែបន្ទី ម៉ោះហើយការ
ត្រូវបានគ្រប់គ្រងទៅត្រួវនៅតែបន្ទីពីចម្ងាយដែរ ដោយមានប្រព័ន្ធដ្ឋានស្តាំ
និងភាពរបស់ក្នុងការជាមួយនាម ដែលជាបន្ទីរដោយត្រូវបាន

ថ្ងៃទី២៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៣ ខ្លួនលាងកសិក្សា ខ្លួន
ប្រគល់កិច្ចការវត្ថុទាំងប្រជុំ ប្រគល់និងផ្តល់នូវការប្រជុំ ដែល
មានលោកម្នាស់ត្រូវ លទ្ធផល និងការប្រជុំ ដែលទិន្នន័យជាប្រព័ន្ធដ្ឋាន
ប្រព័ន្ធដ្ឋាន ការប្រជុំ ការប្រជុំ ការប្រជុំ ការប្រជុំ ការប្រជុំ ការប្រជុំ
អំពីខ្លួន ដោយលោកជាមួយនាម ដែលការឱ្យក្នុងការប្រជុំ ការប្រជុំ ការប្រជុំ
បានបង្ហាញ ដូចជាការក្រោមក្រោមបានដឹងដឹង ដូចជាប្រព័ន្ធដ្ឋាន ការប្រជុំ ការប្រជុំ
មកដល់សង្គ់ថ្ងៃ។

របចកបុរីក្រោយក្នុងវត្ថុមណុវត្តនាកម្ម និងការជាកិត្យដឹងរួម្រោះ នាន សុខ ឆ្នាំ២០១៣

~ ២៩ ~

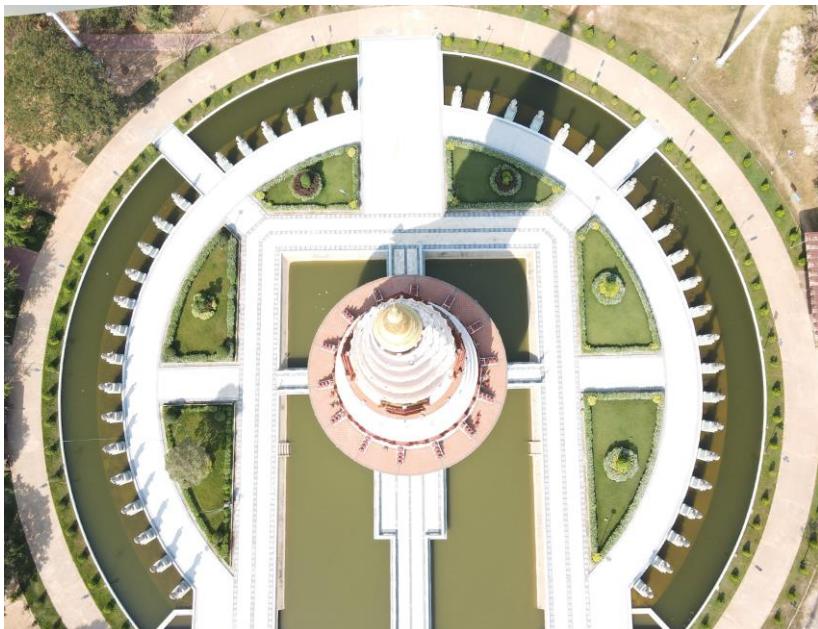
អត្ថន៍យសំទាល់ សំពីព្រះបណ្ឌមបច្ចិយ

ការស្តាប់ បុទ្ធសូន្យនាមីមួយ មិនអាចធ្វើឱ្យចិត្តវិករាយពេញ
លេញដោយគ្រាន់តែ បុយើញ្ញបីណ្ឌភាព នៅ ឧបាទរណ៍ដូចជាការ
ទស្សនា ឬការឈាយនឹង បុកិឡា តីទាក់តែយកបន្ទាន់អត្ថន៍យ បុកតិកកុង
រឿងករពំនៃនោះដែល ទីបកាន់តែ សហ្ថាយវិករាយកុងការទស្សនា
ដូចគ្នានេះដែរ ការបានយើញ្ញ បុញ្ញយបជ្នៃព្រះបន្ទុមបច្ចិយនេះ សិល្បោះ
អត្ថន៍យ និងគោលបំណងនៃការកសាន់ដែននោះ ចិត្តអុកប្រាយបជ្នៃនឹង
កាន់តែជោះប្រាប់ខ្លួន ដូចខ្លះខ្លួនដែរ ការអត្ថាផិប្រាយ នូវចំណុច
សំខាន់ៗ នៃព្រះបន្ទុមបច្ចិយ ដូចតើនេះ

៨- និត្យាជីវិញ្ញាបន្ទុមបន្ទិយ

ទីធ្លាងលមានស្រែ៖ និងអាណិក លម្អដោយស្ថាបច្ចេះ
តាំងការឱ្យដឹងទូទៅទៅមួល ដែលបរិបុណ្ឌ់ដោយជនបានជម្រាតិ
ស្រស់ត្រូវកាលលើសកណ្តាលាតាំងអស់អារម្មណល់ទីដំឡើ ការបារ
ឃុំដែនដីមសម្រាប់ជីវិតនៃមនុស្ស សត្វ កប់ការកោដិឡើ និងកប់បំនុំ
មិនបាន។ ដូច្នេះ អ្នកមកទៅស្រួល បូថ្យាយបង្កើនៅទីលាន ព្រះមហាផ្ទៃ
គូរបង្កើនូវសេចក្តីផ្តល់បំពេះជនបានជម្រាតិ ដែលជាអ្នកត្រូវប់
យ៉ាងរបស់យើង គឺគូរចូលរួមចិរក្រារជនបានជម្រាតិ ដែលមានស្រាប់
មិនបំផ្តាញព្រោះបំពេញមហិច្ចតារបស់ខ្លួន និងចូលរួមបង្កើបង្កើនការដោះ
ដុះឱ្យការតែស្រស់បំព្រឹងឡើង។

គូនប្រវត្តិមយមាណព (អតិថជាតិរបស់ព្រះនន្ទុ) ដែលបាន
សាន់បុណ្យរោងយករកសាន់ផ្លូវ និងសាលាសម្បាក់ជាមើល គូនជាតិ
នៅ៖ តាត់មានករិយា ២ នាក់គី នាន់សុជម្ង ចូលរួមធ្វើហេរជាន់សាលា
នាន់សុខន្លាចូលរួមដឹកស្រែ៖ទីការាជមុខសាលា នាន់សុច្ចាចូលរួមធ្វើ
សុទច្ចារដុរិញ្ជសាលា វិនករិយាទី ២ គីនាន់សុជាតា មិនបានសាន់
បុណ្យរួមទីនេះ រោងយកតិតាបា “ឡ្វោយដែលបីរបស់អញ្ញមាន កំដួលជាប
របស់អញ្ញ បុណ្យរបស់បីកំដួលជាបរបស់អញ្ញដែរ ដូច្នេះអញ្ញមិនចាំបាច់
ធ្វើអីទេ គិតតែតើដីខ្លួនឱ្យស្ថាតតម្រូវបិត្តបីរិញ្ញ”។ លុះអ្នកទាំងអស់គូន
ធ្វើមានកាលពីជាតិនោះ មយមាណពបានមកជាទ្រះនន្ទុ ករិយាទី ១
ទី ២ និងទី ៣ កំបានមកជាទេរដឹតាក្នុងបានតារ៉ិធម្មជាមួយនឹង
ព្រះនន្ទុដែរ ចំណោកនាន់សុជាតា បានកែតាក្នុងក្រុងផ្លូវដែលដ្ឋីជំ
ស្ថាតតែម្ងាក់ដែន (ក្រាយមកបានការណែនាំពីព្រះនន្ទុ កំខំសន្ផំបុណ្យ
បន្ទាប់ពីស្តាប់បានកែតាមនុស្ស រួចកែតាក្នុងស្អេចអស្ឋា និងបានជាមហេស្សរបស់ព្រះនន្ទុ រហូតមក)។

ការបិរក្សា និងការជាំងីំជនបានជម្ងាតិ គីជាការសាន់បុណ្យ
ជាំសម្រាប់ខ្លួនយើងដែន សម្រាប់មនុស្សសូច្ចូលោដ្ឋាន គូនជាតិដែល
យើងជាំងីំ តែដ្ឋារាយជាទីដម្ភកនៃមនុស្សម្ងាត់ និងសូច្ចូលជាំងីំប្រើប្រាស់
ដើមយើងខ្លួនមានអាយុដើរជាន់អ្នកជាំងីំទៅទៀត ម៉ារីទៀត រួបភ័ណ៌
កាយរបស់យើងសូច្ចូលដែលបានជាន់អ្នកជាំងីំទៅទៀត ដូច្នេះទីបមិនគូនបំផ្តាញ
ប្រការសំរបស់ព្រះនន្ទុ រហូតមក)

- ៣២ -

៤- បច្ចុប្បន្នទំនាក់ទំនងសារកំណត់ និងបែរព្រះក្រុមការ៖ ព្រះ

បទុមលេតិយ ជាយុបតាំណាងព្រះអស់តិមហាសាក់ គីសារកដាំ ទាំង ៩០ អត្ថបស់ព្រះសម្ត្រ ដែលមួយអត្ថា មានកូនសិស្សជាកិត្តិសង្គម យ៉ាវហេរាល ៥០០ អត្ថ ដូច្នេះកិត្តិសង្គមដែលជាកូនសិស្សនៅក្រោម និងទៅព្រះអស់តិមហាសាក់ទាំងនេះ មានកប់មីនអត្ថធម៌ណែនាំ។

ការផ្សេងៗរបស់ព្រះនាម ព្រះសម្ត្រ មិនមែនធ្វើឡើងមួយអត្ថធម៌ ទេ គីព្រះអត្ថបានចែកការងារជាប្រភេទ សារករបស់ព្រះអត្ថ ឱ្យចូលរួមធ្វើ ហើយការចូលរួមនេះទៀតសេត សុខទៀតកែត ចែញពីសេចក្តីព្រះបារា បូជាសុម្ពិជ្ជវត្ថុ ដោយមិនទាមទារការតបស្បែន នូវមាសប្រាំបី ហើយ យសស៊ិក្សិទាំងអស់។ នេះបន្ទាលូឱ្យយើងូប ព្រះសម្ត្រ គីជាកំពុលអ្នកដឹកទាំង ដោយមិនចាំបាច់ប្រើមាសប្រាំបី ហើយ យសស៊ិក្សិ ប្រធានាទៀតផែនទៅ ទៅទាក់ទាញទីកបិត្តមនុស្សនេះទេ ព្រះអត្ថបន្ទាលូ តែមាតិសម្រាប់ប្រតិបត្តិដីត្រីមត្រីរកុដីវិតប៉ុណ្ណោះ។

~ ៣៣ ~

ភ្នំពេជ្រមាយយើងជាពុទ្ធបាស់ខ្លួន ពេលយើង ព្រះអស់តិចហាសវក
ទាំង ៨០ អត្ថបន់ គូរបង្កានបច្ចុប្បន្នប្រាយបង្កើដោយបាត់ទុកបា លោក
ទាំងនេះ គឺជាអ្វីមបញ្ជីនឹងភ្នំពេជ្រមាយយើង ព្រះលោកគឺជាបុ
ជនបានដៃអស្សាយ ភ្នំពេជ្រមាយយើង ព្រះសម្រួល ឱ្យបើចិនទាំងឡើងភ្នំពេជ្រ
សកលដម្លើបាន

- ៣៩ -

៣- នាយកទ្រព្យេះបច្ចុប្បន្ន

ជាយកទ្រព្យេះបច្ចុប្បន្ន គំណានឱកាទផ្លូវដីនៃជនត្រប់
ត្រាដែលបានយល់ត្រូវ និងប្រព័ន្ធឌី ព្រោះពួមបរមត្រូវបានដាក់នាមថា
បទុមខាងសក់ នៃខាងសក់ បុរុណាកែខាងសក់

ឧបាសក ឧបាសិកាតិជល្អ

ព្រោះប្រកបដោយគុណវិរិទ្ធិ ៥ យ៉ាវ

គូនព្រោះត្រូវឱ្យករោម ៤៥ ទំព័រទី ១៥៥ ព្រះមានព្រោះកាត
ទ្រដែលមែនអំពីវិបត្តិរបស់ខាងសក់ ខាងសក់ ដោយសេចក្តីថា ម្នាល
កិត្តិទាំងឡាយ ខាងសក់ (គូននោះក៏មានខាងសក់ដែរ) ប្រកបដោយ
ធម៌ ៥ យ៉ាវ រោហ្មោះថា ចណ្តាលខាងសក់ (អន់ទេទាប បុរាណការប)៖
ដើម្បី រោហ្មោះថា មានមន្ត្រិល បុមិនស្អាតស្អែក ដើម្បី រោហ្មោះថា
បានឯកជាមុនខាងសក់ (គូននេះ) ដើម្បី ៥ យ៉ាវ តើដូចម៉ែប គី៖

ក- អស្សាទា មេរតិ ជាមួយមិនមានស្វោះ ១

- ៣៥ -

២- ទុស្សីលោ ហេតិ ជាមួកប្រព័ន្ធសីល ១

គ- កោតុហាលមន្តលិកោ ហេតិ ប្រកាន់ (ដើរ) មន្តលក្រាក់ផ្ទិល ១

យ- មន្តលំបច្ចុតិ នោ កម្ពំ ដើរតើមន្តល មិនដើរឱកម្ពំ ១

ឯ- តតោ ឬ ពហិទ្ធា ទក្តិណោយំ គអែតិ តត្វ ឬ បុញកាំ កហេតិ
ស្សីរកទក្តិណោយំបុគ្គល ខាងក្រោពុទ្ធសាសនា ហើយធ្វើបុណ្យ
នឹងទក្តិណោយំបុគ្គលនោះ ១៧

ឧចាសក ឧចាសិកាល្អ

ព្រោះប្រកបដោយកូលាសម្បន្តិ ៥ យ៉ាវ

ឃោះសម្ងាត់ទ្រដែលមែនបន្ទាន់ ម្នាលកិត្តិទាំងខ្លាយ
ឧចាសកប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាវ ឈ្មោះបា ននុនឧចាសក (កែវមាន
តម្រូវ) ធម៌ ឈ្មោះបា បទុមឧចាសក (ផ្លាយូកក្រុហម) ធម៌ ឈ្មោះបា
បុណ្យរកឧចាសក (ផ្លាយូកសរ) ធម៌ ធម៌ ៥ យ៉ាវ តើដូចម្លោះ តី៖

ក- សទ្ងោ ហេតិ ជាមួកមានសទ្ងោ ១

ខ- សិលរោ ហេតិ អូកមានសិល ១

គ- អកោតុហាមន្តលិកោ ហេតិ ជាមួកមិនប្រកាន់ (គីមិនដើរ) មន្តល
ក្រាក់ផ្ទិល ១

យ- កម្ពំបច្ចុតិ នោ មន្តលំ ដើរតើកម្ពំ មិនដើរឱមន្តល ១

ឯ- ន តតោ ពហិទ្ធា ទក្តិណោយំ គអែតិ តដ ឬ បុញកាំ កហេតិ
មិនស្សីរកទក្តិណោយំបុគ្គល ខាងក្រោពុទ្ធសាសនា ធ្វើបុណ្យ
តើកូនុសាសនានេះ ១៧

ផ្លាយក គីជាអ្នកដែលដុះបាកពីទីទីក និងកក់ ជាកន្លែងមិនស្ថាត
ប៉ុន្តែពេលផ្លាយកលូតធុតទីកាលណា កំភ្លាយជាអ្នកបរិបុណ្ឌវេជ្ជាយ
ពណ៌វេជ្ជាយ និងក្រីន មិនប្រឡាក់ដោយមន្ទិលផ្សេងៗឡើយ យ៉ាងណាមិញ្ញា
ពួកបរិស៊ែចាំដងឡាយ ទោះជាមកពីត្រួសរ បុរិណ្ឌោះខុសត្រូវ បុរីអន់បយ
យ៉ាងណាក់ដោយ ឱ្យតែមានការសិក្សាប្រឈរស្ថិត យល់ដឹងនូវហេតុផល
មានគុណសម្រាតិចាំដង ៥ ដូចខាងលើ សុទ្ធទៅការភ្លាយជាបទមុខបាសក
បទមុខបាសកបានចាំដងអស់។ ហើយយោងទេះ នរណាពាហិតិមិនអាចសំ
បានដែរ គីវកេតិតឡើងដោយស្វ័យប្រវត្តិ ព្រោះអាស្រែយលើការយល់ដឹង
និងការប្រព្រឹត្តិត្រួតប៉ុណ្ឌភាពៗ ទុំស្វើមថា ពួកបរិស៊ែដែលបានមកថ្នាយ
បង្កើនូវព្រោះបទមុខបានចាំដង អាចបានយល់អំពើអត្ថន៍យ និងភ្លាយជាបទមុខបាសក បទមុខបានចាំដង ត្រូវបានគ្រប់ត្រូវ។

- ៣៧ -

ពិ-ព្រះសារៈគ ៦០ អង្គ

ថ្មីករាជលើផ្លូវយុកដ៏ មានតម្លៃស្អែបជិមាបំនួន ៦០ អង្គ
តាំណាងព្រះសារៈកដំបុងរបស់ព្រះសម្ងាត់មុខ។

ក្នុងរស្សាខ៍ ១ បន្ទាប់ពីបានត្រាស់ដើម ព្រះអង្គទ្រដែកដៃនៅក្នុងព្រៃ
សិបតនមិត្តទាយវីន ជិត្រក្រុងពាកណ៌សី ក្នុងទីនោះជាន់ ព្រះអង្គទ្រដៃ
ចាប់ផ្តើមសម្រួលព្រះជម្លោបុរាណត្រួតព្រៃ ប្រាសបញ្ញាក្នុងឱ្យបំនួន ៥ អង្គ
មានព្រះអញ្ញាកោណ្ឌាភ្លេះជាជីម ដែលជាបច្ចាវេសនារបស់ព្រះអង្គ។
ក្នុងរស្សាខ៍ ១ ដែលនេះ យសកូលបុរិច្ឆ័យអនីធីដោយសម្ងាត់របស់
ខ្លួន ៥៤ នាក់ បានទោបុសក្នុងសម្ងាត់ព្រះអង្គ មិនយុរប៉ុនាក់បាន
សម្របជាប្រព្រះអរហត្ថតាំងអស់ ដូច្នេះបញ្ញាក្នុងឱ្យ ៥ អង្គ រួមជាមួយនឹង
ព្រះយស និងសម្ងាត់របស់រោក ៥៤ អង្គដែល ត្រូវជាតុ ៦០ អង្គ។

ក្រោយចេញរស្សា ព្រះមានព្រះភាគទ្រដៃបញ្ហាបែន្នរព្រះអរហត្ថ
តាំង ៦០ អង្គនោះ ឱ្យនាំយកព្រះជម្លោសម្រួលព្រៃនូវលំដល់មនុស្ស

ទាំងន្យាយ ដោយព្រះពុទ្ធផ្សាស៊ា “ម្នាលកិត្តិទាំងន្យាយ ចូរអក
ទាំងន្យាយត្រាប់បានកទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីអនុគ្រោះដលពួក
ជនដែលព្រឹន ដើម្បីអនុគ្រោះសត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីសុខជល់ទៅតានិន
មនុស្សទាំងន្យាយ អ្នកទាំងន្យាយចូរកំទៀត្យវម្ភយ ២ រូបឡើយ។ ពួកអ្នក
ចូរសម្រេចដម្លៃ មានលម្អិតដើម លម្អិតកណ្តាល និងលម្អិតបុរី
ចូរប្រកាសព្រហ្មចិរយដម្លៃ ដោយអនុព្រមទាំងព្យញ្ជន់បរិសុទ្ធ
បរិបុណ្យ សូម្បីតាមតាមកិនិច្ចេការណ៍ ឧបនៅលេសនានិតម ដើម្បីសម្រេច
ដម្លៃដែរ។

ស្របពេលនោះដែរ ព្រះអង្គ្រេងអនុញ្ញាតឱ្យសរុកទាំង ៦០ អង្គ្រេង
នោះ មានសិទ្ធិភាពបំបុសកុលបុត្តិបាន ដោយវិធីឱ្យទួលក្រោត
សរណតមក គឺការបូសដាក់ត្រូវការ៖ ដោយមានព្រះនានត្រូវយាសររាជ៖
ការបូសនេះរហូត តិសរណតមទួលបសម្បញ្ញា ក្រាយមក ព្រះអង្គ្រេង
ប្រើប្រាស់អនុញ្ញាតឱ្យព្រះអរហត្ថទាំង ៦០ អង្គ្រេងនោះ មានសិទ្ធិក្នុងការបំបុស
សាមណែរបែមឡើត។

នេះជាមេសកកម្មដំបុង គួរការផ្សេងផ្សាយព្រះពុទ្ធសាសនា
ដោយព្រះអរហត្ថបំនុន ៦០ អង្គ្រេង គឺជាទ្រះអរហត្ថ ជាសញ្ញរតនេះ គួរជាទី
គោរពដ្ឋានបានក្នុងប្រទេស ទីប្រះចេតិយនេះ មានរូបចារិយាតាំណាងទួក
ជាទីគោរពសការ៖ នៃសាងុដនទាំងន្យាយអស់កាលជាមក្រុជ។

- ៣៩ -

ច- ព្រះពុទ្ធគម្លេងព្រះអង្គ

ថ្មីករាជសេវា៖នព្រះសារក ៦០ អង្គ មានតម្លៃព្រះពុទ្ធបច្ចុប្បន្ន ២៨
ព្រះអង្គ កប់បាប់ពីព្រះសម្តាសម្បទ្ទព្រះនាមពណ្ឌរោមក្រ

ពុទ្ធបរិស័ទដែលបានចូលច្បាយបង្កើន្ទរព្រះសម្តាសម្បទ្ទទាំង ២៨
ព្រះអង្គ គូរពេលខ្លួនព្រះបរិត្តិប្រជាធិបតេយ្យ

អាជ្ញាជាតិយបរិត្តិ

នមោ មេ សពុទ្ធនាំ ឧប្បន្ទានំ មហេសិនំ

ខ្លួនព្រះករុណា សូមប្រាបច្បាយបង្កើ ចំពោះព្រះពុទ្ធដម្បាលសំត្រូវ
ព្រះអង្គ ដែលបានត្រាស់រួចមកហើយ ព្រះអង្គសេវកន្លឹវគុណភ័ណ៌
(ព្រះសម្បទ្ទទាំងឡាយនោះគឺ)

១- ពណ្ឌរោម មហាវិរោម

ព្រះពណ្ឌរ

ព្រះអង្គមានព្យាយាមជំ

៦- មេដ្ឋាន មហាយសោ	ព្រះមេដ្ឋាន
	ព្រះអតិថិជនយសដំ
៧- សរណក្តារ លោកហិតា	ព្រះសរណក្តារ
	ព្រះអតិថិជនប្រយោជន៍ដល់ សត្វលោក
៨- ទីបង្កោរ ធមិនបង្កោរ	ព្រះទីបង្កោរ
	ព្រះអតិថិជនបញ្ចប់នឹងរៀង
៩- កោណ្ឌាល្អ ដន្តុមោក្រា	ព្រះកោណ្ឌាល្អ:
	ព្រះអតិថិជនប្រជាផន្លឺនៃពួកជន
១០- មត្តោរ ឬសាសកោ	ព្រះមត្តោរ
	ព្រះអតិថិជនបុរាណដំប្រលើ
១១- សុមនោ សុមនោ ជីកោ	ព្រះសុមន ព្រះអតិថិជនក្រុង មានព្រះហប្បទីយដំណូ
១២- រោនោ តិវឌ្ឍនោ	ព្រះរោន
	ព្រះអតិថិជនសេចក្តី
	ព្រះអតិថិជនប្រជាធិបតេយ្យ
១៣- សោក់តោ គុណសម្បាន្យ	ព្រះសោក់តោ
	ព្រះអតិថិជនគុណ
១៤- អនោមទស្សី ដន្តុមោ	ព្រះអនោមទស្សី
	ព្រះអតិថិជនដំណួកជន
១៥- បទុមោ លោកបង្កោតោ	ព្រះបទុម

	ព្រះអង្គតាច្នាំនៃលោកខិរភីស្វាគ
១២- នារមេ វរសារចំ	ព្រះនារមេ
	ព្រះអង្គតាប្រចាំសារចិត្តប្រសើរ
១៣- បទុមុន្តោ សញ្ញសារ	ព្រះបទុមុន្តោ
	ព្រះអង្គតាប្រីមសារ
	នៃពួកសាទី
១៤- សុមេកា អប្បដីបុគ្គលោ	ព្រះសុមេដី
	ព្រះអង្គតរកបុគ្គលប្រូបដ្ឋបន្ទាន
១៥- សុជាកោ សញ្ញលោកត្រោ	ព្រះសុជាកោ
	ព្រះអង្គតប្រសើរលើស
	ជាតិសាទីលោកទាំងពួន
១៦- បិយទស្សនកសកោ	ព្រះបិយទស្សនក
	ព្រះអង្គតប្រសើរជាតិនរជន
១៧- អន្តុទស្សនករុណិកោ	ព្រះអន្តុទស្សនក
	ព្រះអង្គតប្រកបដោយករុណា
១៨- ធម្មទស្សនកមេនុទោ	ព្រះធម្មទស្សនក
	ព្រះអង្គតបន្ទាបដ៏ទូរដឹកឱក
១៩- សិទ្ធិក្រោ អសមោ លោកោ	ព្រះសិទ្ធិក្រោ
	ព្រះអង្គតតមានអ្នកុណា
	ស្មើកិច្ចលោក
២០- តិស្សរ ច វទំវោកោ	ព្រះតិស្សរ

		ព្រះអង្គប្រសើរជាតិអ្នកប្រាថ្បិត ខាងសម្ពិះទាំងទ្រាយ
២១-	ធ្វើរៀន នាទី	ព្រះទួនុទ្រដៃព្រះនាមធ្វើរ ព្រះអង្គប្រទាននូវដែលចិត្តប្រសើរ
២២-	វិបស្សី និងបញ្ហា	ព្រះវិបស្សី ព្រះអង្គតតមានអ្នកណា ឬបុរីបង្កើមបានឡើយ
២៣-	សិទ្ធិ សញ្ញហិតា សត្វា	ព្រះសិទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្យូរប្បូរិនប្រដេរ ផ្លូវឱ្យជាប្រយោជន៍ ដល់សត្វទាំងពួន
២៤-	អស្សុក្រ សុខទាយកា	ព្រះអស្សុក្រ ព្រះអង្គប្រទាននូវសេចក្តីសុខ
២៥-	កកុសន្ទា សត្វភាគហេរា	ព្រះកកុសន្ទា ព្រះអង្គនាំសត្វបេញ្ញាចក្ខុវ ទ្រាយជាប់ស្រយាល់ គីកិលេស
២៦-	កោនាតមនោ រណញ្ញហេរា	ព្រះកោនាតមនោ ព្រះអង្គបំបាក់បង្ក់ នូវសត្វវា គីកិលេស
២៧-	កស្សុបោ សិរិសម្បាន្ទា	ព្រះកស្សុបោ ព្រះអង្គបិន្ទុណាំដោយសិរិ

~ ៤៣ ~

២៨- គោតមោ សក្សបុរីនៅ ព្រះគោតម

ព្រះអង្គប្រជែងរបម្បង

ជាន់ព្យួរសក្សរាជ្យ

(ដកស្រដែលពីសៀវភៅ ប្រជែងរាជរាជ្យ-ប្រជែងរាជ្យ បស់បណ្តុះតិច
សម្រាប់បានទិន្នន័យ ទៅ ដល់ទិន្នន័យទាំងនេះ)។

- ៤៩ -

៦- ព្រះពួកបាសមាម្ពុជា ប្រចើនព្រះអង្គ

ផ្លូវការណ៍លើព្រះពួក ២៨ ព្រះអង្គ មានតម្លៃព្រះពួកបាសមាម្ពុជា ប្រចើនព្រះអង្គ។ ក្នុងសង្កររដ្ឋដែលរការណ៍ដើម និធីខាងចុងមិនមាន នេះ ព្រះសម្បាសម្ពុជាដែលបានត្រាស្សុបមកហើយ មានចំណុចរាប់ មិនអស់ឡើយ តើប្រចើនដូចចំណុចត្រាប់ខ្លាប់នៅលើដែនដីទាំងមួល។

អ្នកមានប្រាជ្ញា កាលបឹនីករព្យក យើងលើការត្រាស់ដឹងរបស់
ព្រះសម្បាសម្ពុជាដែលធ្លាប់បានត្រាស់ដឹងឡើងក្នុងលោក របស់មិនអស់
យ៉ាងនេះ តើដើរក៏តែសេចក្តីព្រឹក ឬ “កាលព្រះពួកត្រាស់ដឹងនិង
សម្បូរព្រះជម្ល័យ មានសត្វលោកប្រចើនធនាស់ដែលបានសម្រួលដឹងបីបី
បាកដុតខ្លួន តើកាលនោះអាណាព្យាន់នៅក្នុងលោក ក៏ដឹងដឹងបីបី ហើយ
មិនបានស្សាប់ជម្ល័យ និងសម្រួលគុណដឹងដឹងបីបី កាលបឹនីកគឺតិច
យ៉ាងនេះរឿងយោបី រួមទាំងនូវសេចក្តីព្យាយាមបំពេញកុសល

- ៤៥ -

ទាំងឡាយ មិនធ្វើសប្រហែល និងមិនព្យាហ៍នៅលាងកន្លែងទេ
ដោយសេចក្តីប្រមាណទៀតឡើយ។

ព្រះសម្បាសម្ព័ន្ធ គឺជារតនេះដ៏កម្រិតខ្ពស់លោក ព្រះរាជាណាស់
ជីវិនុវអិរិយសួរ ហើយអាមព្រោសសត្វលោកបាន តើដើរកំពើចេញ
អំពីការសន្យាប្រារមីអស់កាលជាមន្ត្រីន និងលេបដ្ឋានប្រឹបបែបយ៉ាង ជាកិច្ច
ដែលកម្រមានអ្នកធ្វើបាន។

រតនេះដើម្បី និងយ៉ាង

ភូជព្រះពួនិជកលេខ ២៤ បាប់ពីទំព័រទី ៨១ ព្រះសម្បាសម្ព័ន្ធ
សម្បិជអំពីរតនេះដ៏កម្រិតខ្ពស់លោក និងយ៉ាងបាន

បញ្ជី លិច្ឆីវិនិយោគ បាតុការ ឯណ្ឌក លោកស្រី ម្នាល
លិច្ឆីវិទីនិងឡាយ ការកំពើច្រាកដនៃរតនេះ និងប្រការ រកបានដោយកម្រ
ភូជលោក កតមេសំបញ្ជី រតនេះ និងចុចមេបុឌ៍៖? ចុច្ចេះគី៖

ក- តបាតតស្សី អរហត្ថ សម្បាសម្ព័ន្ធស្សី បាតុការ ឯណ្ឌក
លោកស្រី ការកំពើច្រាកដនៃព្រះតបាតត ជាអរហន្ទសម្បាសម្ព័ន្ធ
រកបានដោយកម្រិតខ្ពស់លោក ១

ខ- តបាតតប្បារិទតស្សី ធម្មវិនិយស្សី ទេសិតា បុត្តិលោ ឯណ្ឌក
លោកស្រី បុត្តិលអកសម្បិជនុវិធីនិរិយដែលព្រះតបាតត ប្រើ
ប្រកាសហើយ រកបានដោយកម្រិតខ្ពស់លោក ១

- ៤៦ -

គ- តថាគតប្បរពទិនស្ស ធម្មវិនយស្ស វិញ្ញាត បុត្តិលោ ទូលោក
លោកស្រី បុត្តិលអុកដើម្បីនូវធម្មវិនយ ដែលព្រះតថាគតប្រកាស
ហើយ កំណតានដោយកម្រិតធម្ម លោក ១

យ- តថាគតប្បរពទិនស្ស ធម្មវិនយស្ស ទេសិនស្ស វិញ្ញាត
ធម្មានធម្មប្បរដិបន្ទាត បុត្តិលោ ទូលោក លោកស្រី បុត្តិលអុកដើម្បី
នូវធម្មវិនយ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ សម្រេចហើយ។
ប្រពិបត្តិធម់ តាមគ្រឹះដល់ធម់ កំណតានដោយកម្រិតធម្ម លោក ១

ជ- កតញ្ញកតពទិ បុត្តិលោ ទូលោក លោកស្រី បុត្តិលអុកដើម្បី
ខបការគុណាដែលបុត្តិលដៃធ្វើហើយ ធ្វើតិចបិញ្ញា កំណតានដោយ
កម្រិតធម្ម លោក ១។

តមែសំ ខោ លិច្ឆួនី បញ្ហាចាំ រតនាចាំ បាតុការណ៍ ទូលោក
លោកស្រី ម្នាលលិច្ឆួនីចាំងឆ្នាយ ការកែត្រាកដនៃរតនាចាំនៃ ៥ នេះជាន់
កំណតានដោយកម្រិតធម្ម លោក។

បណ្តុាររតនាចំកម្រិតាំនៃ ៥ នេះ រតនាចំ ១ ពិសេសក្រុលដែល
ព្រះបាន សំគូនការត្រាសំដើម្បីនូវរបស់ព្រះតថាគតបាន រតនាចំបណ្តុះ
បន្ទាប់ កំមិនប្រាកដឡើងបានដើរ ការសន្យាបារមីរបស់ព្រះពេជិសត្តិ
ជាពិសេស និយតពេជិសត្តិ លោកមិនខាបន្ទូវការលុបបន្ទូវអីឱ្យត្រូវបំ
យ៉ាងដែលលោកមានបាន គឺគូនអីដែលលោកមិនហើនលុបបន្ទូវឡើយ។

ភូជិជាតកដូរកបាន អស្សុន្ទរជាតក ទាក់ទងពុំណូន បានរៀបរាប់
អំពីមហាថ្ឋាន ៥ ដូចខាងក្រោម៖

១- ធនបាហិញ្ញាត បិញ្ញាតប្រព័យ

៨- អត្ថបរិច្ឆាត	បរិច្ឆាតអវយវេ:
៩- បុត្តបរិច្ឆាត	បរិច្ឆាតបុត្ត
៩- កវិយាបរិច្ឆាត	បរិច្ឆាតកវិយា
៥- ជិវិតបរិច្ឆាត	បរិច្ឆាតជិវិត

មហាបរិច្ឆាតទាំង ៥ នេះ ត្រូវមួយណាន ដែលព្រះនិយត្ត-
ពោធិ៍សត្វមានព្រះទីយុខាង បុរិកុដ្ឋិករាបរិច្ឆាតឡើយ ឱ្យតែមានអ្នក
ត្រូវការ ហើយមិនមែនតើមួយជាតិទេ តីប្រើនកប់អស់ព្រៃយុរិជាតិ។
នេះជាកម្ម ដែលកម្រិតមានអ្នកធ្វើបាន ព្រះហេតុនោះ ទីបការ
កែតែឡើងនៅព្រះនគរបាត់ទាំងឡាយ ជាការកម្រោគកុដ្ឋិករោក។

ពួកបរិស៊ិទ ដែលមកនម្លារចំពោះព្រះសម្រាប់អ្នក ដែល
អត្ថនេះ មួយអនុវត្តដោយព្រះសារឱក ៦០ អត្ថ និងអស់ពិសារឱក ៨០
អត្ថដែលបានរៀបរាប់មកហើយ ត្រូវពោលនូវតាម ផ្ទុចាន់ក្រាម៖

សម្បទេ អដ្ឋវិសញ្ញ ទានសញ្ញ សហស្សុក
បញ្ញសតសហស្សានិ នមាចិ សិរិសា អហាំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបច្បាយបង្កើនព្រះសម្រាប់អ្នក ទាំងឡាយ
៨៨ ព្រះអត្ថធម៌ ១ មីន ៨ ពាន់ព្រះអត្ថធម៌ ៥ សែន ព្រះអត្ថធម៌
ដោយត្រូវ (របស់ខ្ញុំព្រះករុណា)។

សម្បទេ បញ្ញបញ្ញាសញ្ញ ចតុវិសតិសហស្សុក
ទសសតសហស្សានិ នមាចិ សិរិសា អហាំ

- ៤៨ -

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្នាយបន្ទីនូវព្រះសម្ងាត់មួយ
ទៅ ព្រះអង្គភាព ២ មីន ២ ពាន់ព្រះអង្គភាព ១ លានព្រះអង្គភាព
ដោយត្រូវ (របស់ខ្ញុំព្រះករុណា)។

សម្ងាត់ នរោត្តរសពេ អដ្ឋបត្តាចិំសសហស្សេគេ
វិសតិសតសហស្សោតិ នមាមិ សរីសា អហំ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្នាយបន្ទីនូវព្រះសម្ងាត់មួយ
១០៩ ព្រះអង្គភាព ២ មីន ៤ ពាន់ព្រះអង្គភាព ២ លាន
ព្រះអង្គភាព ដោយត្រូវ (របស់ខ្ញុំព្រះករុណា)។

តែសំ ធម្មញ្ញ សញ្ញញ្ញ អទេន នមាមិហំ
ព្រះករុណា សូមក្រាបថ្នាយបន្ទីនូវព្រះជម័ធម៌
ដី និង ព្រះសម្ងាត់មួយទាំងឡាយនៅ៖ដោយគោរព។

៣- រូបថ្លាក់ផ្លូវតិចឆ្លាំដំណឹង ២ និស

ជាក់ឡើងឡើងឡើងការិនលើបន្ទិប មានរូបថ្លាក់ផ្លូវតិចឆ្លាំដំណឹង
ព្រះលេតិយគ្រប់ទិសទាំង២ តាំណាឌសំដែនីយដ្ឋាន ២ កន្លឹង គី កន្លឹង
ប្រសិតិ កន្លឹងត្រាសដី កន្លឹងសម្បជនព្រះជម្ងបកប្បរត្តនសូត្រ និង
កន្លឹងត្រូវលបរិញ្ញាន។

កាលព្រះបរមសាស្ត្របុរិបុរិលបរិនិញ្ញាន ព្រះអាណន្ទុមាន
សេបក្តីខ្លួនខ្លាយក្នុងព្រះទីយ បានខ្លួលព្រះមានព្រះភាគ ដូចមាន
សម្បជននៅក្នុងបិដកលេខ ១៦ មហាបរិនិញ្ញានសូត្រ បាបីទី៩ ២៨២
ជា “បពិត្រព្រះអង្គភាពចម្រិន កាលពីដើម ពួកគិកឱ្យចាំស្អាតុជិស

ទាំងន្យាយឃរហើយ តែនមកដើម្បីគាល់ព្រះពេជ្រកត យើងខ្ញុំព្រះអង្គ តែនបានដួលនឹងពួកកិច្ចអ្នកបម្រើនដោយចិត្ត ធ្វាប់បានចូលទៅអង្គយ ជិត្តភ្នា បពិត្រព្រះអង្គដ៏បម្រើន លុះអំណីះតតិព្រះមានព្រះការពេ យើងខ្ញុំព្រះអង្គនឹងលើនបានដួល លើនបានចូលទៅអង្គយជិត្តកកិច្ចអ្នកបម្រើនដោយចិត្តហើយ។

ព្រះមានព្រះការព្រះត្រាស៊ែរ “ម្នាលអាណន្ទ សំដែនីយដ្ឋាន (ទីផែលគូរកែតិសព្វិគ) ផែលគូរយើព្រោរបស់កូលបុត្តិអ្នកមានសញ្ញានេះ គកទ្រួវឱ្យ សំដែនីយដ្ឋាន គកទ្រួវឱ្យ តើដួលមេប? ម្នាលអាណន្ទ សំដែនីយដ្ឋានផែលគូរយើព្រោរបស់កូលបុត្តិអ្នកមានសញ្ញា ដោយព្រឹកយើព្រោ បានព្រះពេជ្រកតប្រសុតកុដទីនេះ ដូចខ្លះ ១ ម្នាលអាណន្ទ សំដែនីយដ្ឋាន ផែលគូរយើព្រោរបស់កូលបុត្តិអ្នកមានសញ្ញា ដោយព្រឹកយើព្រោ បានព្រះពេជ្រកតប្រសុតកុដទីនេះ ដូចខ្លះ ១ ម្នាលអាណន្ទ សំដែនីយដ្ឋានផែលគូរយើព្រោ របស់កូលបុត្តិអ្នកមានសញ្ញា

ដោយរព្យកយើង្ហាត ព្រះតាមតានសម្បជនទួនអនុត្រាគម្មបង្កើនិចិនី
នេះដូចខ្លះ ១ ម្ចាល់អាណន្ទ សំដែនីយដ្ឋានដែលគូរយើង្ហាត របស់កូលបុត្រិ
អ្នកមានសញ្ញា ដោយរព្យកយើង្ហាត ព្រះតាមតានបរិញ្ញាន ដោយ
អនុបាទិសសនិញ្ញានជាតុកើនិចិនីនេះ ដូចខ្លះ ១២ ម្ចាល់អាណន្ទ នេះជាដ
សំដែនីយដ្ឋានដែលគូរយើង្ហាត ២ កន្លែង របស់កូលបុត្រិអ្នកមានសញ្ញាប
ម្ចាល់អាណន្ទ ពួកគិត កិត្តិនិ ឧបាសក ឧបាសកា អ្នកមានសញ្ញា និងមក
ដោយរព្យកយើង្ហាត ព្រះតាមតានប្រសុតកើនិចិនីនេះដូចខ្លះតី ព្រះតាមតាន
ត្រាសំដើនទួនអនុត្រាគម្មបង្កើនិចិនីនេះដូចខ្លះតី ព្រះតាមតាន
សម្បជនទួនអនុត្រាគម្មបង្កើនិចិនីនេះដូចខ្លះតី ព្រះតាមតាន បរិញ្ញានដោយ
អនុបាទិសសនិញ្ញានជាតុកើនិចិនីនេះដូចខ្លះតី ម្ចាល់អាណន្ទ ពួកជនណាង
ម្បយ និងបានដើរកកាន់ទីបារិកនៃចេតិយ កំមានបិត្តធម្មោះថ្វា ប្រសិន
ហើយឯមរណកាលបែកឆ្នាយកាយវាយកាយឡើ ពួកជនទាំងអស់នោះ បានមុខ
អំពីសេចក្តីស្មាប់ និងចូលទៅកាន់លេកក តីមនុស្សសុគតិ និងបងស្ថី។

សំដែនីយដ្ឋានទាំង ២ មិនមែនត្រូវប៉ះតានទៅគោរព
បុជានោះទេ ព្រះបាន អីទៅត្រូវប៉ះយ៉ាងតែងតែបច្ចុះយោ អ្នកខ្លះនៅជិត
បុន្តែខ្លះសញ្ញា អ្នកខ្លះមានសញ្ញា បុន្តែខ្លះមធ្យាបាយកើនិចិនី
អ្នកខ្លះមានទាំងសញ្ញានិងលទ្ធភាព បុន្តែខ្លះនិភាសា ដូចខ្លះទីបង្កើនិចិនី
កំសាន់ព្រះបទុមចេតិយនេះ ខ្លួនប្រឈប់បរិប្រម្ភកំផសទាំង ២ ដ្ឋាន
តាំងការឱ្យសំដែនីយដ្ឋានទាំង ២ កន្លែងតែម្បជ្ជ។

ដូចខ្លះអ្នកដែលចូលមកថ្វាយបង្កើនិចិនីរប្រះបទុមចេតិយ កំពុះប
បង្កានបិត្តធម្មោះទៅកាន់ទីសំដែនីយដ្ឋានទាំង ២ កន្លែងដើរ។

- ៥១ -

៥- កំណត់សម្រាប់ព្រះសារិកដាច់

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតាំង នៃព្រះសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋបាន និងវត្ថុផ្សេងៗ ជាពួមបុរាណ

ប្រភពសម្រាប់ព្រះសារិកដាច់

ក្រោយពេលព្រះសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋបាន និងការបុរាណព្រះសរីរបស់ព្រះអង្គក់បានធ្វើឡើង។ ព្រះសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋបានបានបញ្ជូនចុះរបស់ខ្លួនទៅ ដើម្បីចាមពារព្រះបរមសារិកដាច់ យកទៅតម្លៃទុក្ខុងព្រះស្បឹរដែលគ្រាន់សាន្តឡើងត្រូវ។ ក្នុងនគររៀនៗ ការដេញឱ្យចាមពារជាកម្មសិទ្ធិ រហូតត្រូវយកដាក់ម៉ោះពាក្យសម្រីក់បានកៅតឡើង បើនេះជាកំពុង ក្នុងទីនោះមានព្រោះប្រុណ្ឌម្នាក់ ឈ្មោះថា

- ៥២ -

ទោណាវ្យាយណ៍ ជា឵្យាយណ៍ព្រឹកាតារ បាននិយាយទៅកាន់
គណៈខ្លួន (បិដកលេខ ១៦ ចាប់ពីទី៣២៦) ទាំងនោះ ដូចខាងក្រោម៖
លោកទាំងឡាយដែលមែន សូមស្ថាប់ពាក្យរបស់ខ្លួនយ៉ាត់
សិន ព្រះពុទ្ធដាម្បាសនៃយើង ព្រះអង្គធាម្ភិភ័ទ (អ្នកពេល
សរសើរគុណវិនិច្ឆ័ន់) មែនពីត ការប្រហារត្រា (ចុងឆ្នាំ)
ព្រោះតែចំណែកនៃព្រះសរីរាជុ របស់ខ្លួនបុគ្គលឱនេះ មិន
ប្រព័ន្ធផើយូ បពិត្រលោកទាំងឡាយដែលមែន យើងទាំង
អស់ត្រា (ត្រាដែល) ស្រួចប្រួលត្រា ព្រមព្រៀវត្រា រីករាយកត្រា
ដែកព្រះសរីរាជុឱ្យជាទុកដាក់ និងប្រើប្រាស់ ពួកដន្តប្រើប្រាស់ គឺជេរោះថ្មី
បំពេះព្រះសម្បទដែលចូល មិនបែលជ។

ពួកក្បួន និងព្យាយុណ៍ទាំងនោះ ទូទៅពាក្យម៉ា ម្នាលព្យាយុណ៍
បើដូចខាងក្រោម៖ អ្នកចូរដែកព្រះសរីរាជុ នៃព្រះមានព្រះភាគ ឱ្យជាទុក
បំណែកស្រីត្រាបុះ។ ទោណាវ្យាយណ៍ កំទូលពាក្យរបស់គណៈខ្លួន
ទាំងនោះ ដោយពាក្យម៉ា អើអ្នកដែលមែន អើអ្នកដែលមែន ហើយកំបែក
ព្រះសរីរាជុ នៃព្រះមានព្រះភាគឱ្យជាទុក និងប្រើប្រាស់ស្រីភាគត្រា ហើយ
និយាយនិងពួកគណៈខ្លួនទាំងនោះ ដូចខាងក្រោម៖ លោកទាំងឡាយដែលមែន
សូមលោកទាំងឡាយដែលមែន ឱ្យត្រួត (ជាមួយនាមព្រះមហាក្សត្រ) នៅពេល
ប្រទេសតណ្ហកុំព្យូទ័រ (កាលនោះ) នេះដល់ខ្លួន ខ្លួន ឱ្យនិងធ្វើព្រះសុបតង ការ
បូជាផង់បំពេះត្រួត ពួកក្បួននិងព្យាយុណ៍ទាំងនោះ កំបានឱ្យត្រួត
ដល់ទោណាវ្យាយណ៍។

ការបង្កើតច្បាស់សារីរិយាជាតុទៅកាលនិសញ្ញាត្រា

ភូមិដីជាបែល ទំនើទី ៣២៩ សម្រាប់ប្រព័ន្ធឌៃ ព្រះសារីរិយាជាតុ
របស់ព្រះសម្បទួជមានចក្ខុ មានចំនួន ៨ គោលការណ៍ ព្រះសារីរិយាជាតុ
និងចក្ខុ ៧ គោលការណ៍ ដីសការបុរាណក្នុងដម្ពឺប
ព្រះសារីរិយាជាតុរបស់ព្រះសម្បទួជ ជាបុរសដំប្រឈមឱ្យខ្លួនខ្លួន ១
គោលការណ៍ទី២ ពួកនាគកដីសការបុរាណ ភូមិកម្មត្រាមួយ
ព្រះទាហោ (ចក្ខុម) ១ ពួកទេរតានំយកទៅបុរាណ ព្រះទាហោ ១ ទី២
ពួកដីសការបុរាណក្នុងដីនរបស់ស្ថូបកាលិធី ព្រះទាហោ ១ ទី៣
ពួកដីសការបុរាណក្នុងដីនរបស់ស្ថូបកាលិធី ព្រះទាហោ ១ ទី៤
នៃព្រះសារីរិយាជាតុរបស់ព្រះមានព្រះភាគនៃនៅ មហាប្រឈមពី
នេះ កំបានប្រជាប់ដោយគ្រឿនបុរាណិសស ឬព្រះសារីរិយាជាតុ
របស់ព្រះសម្បទួជមានចក្ខុនេះ គឺពួកសុទ្ធដែលឆ្លាប់ដីនូវគ្រឿន
សការដែលបានចំនួនឡាយ បានដីសការដោយលូហិយ
យើងនេះ។ ស្ថូបទេរតា ស្ថូបនាគត និងស្ថូបមនុស្ស ទាំងពួក
មនុស្សអ្នកប្រឈម កំបានដីការបុរាណព្រះអន្ត់ហើយដឹងបន្ថែម
ព្រះពុទ្ធដាម្មាស់នោះបុះ ព្រះបាទ ព្រះពុទ្ធដាម្មាស់ទាំនួនឡាយ
ជាបុគ្គលរកបានក្រ ដោយរយនៃកប្បាទទាំនួនឡាយ។ ព្រះទន្លេ
ទាំនួន ២០ គត់ភី ព្រះកេសាកី ព្រះលោមាកី ទាំនួនអស់ ពួកទេរតា
ដែលនោះក្នុងចក្ខុរបស់គ្មាន នៅឯកទៅមួយម្មាក់។

កន្លែងតមល់ព្រះសារិកជាតុ មានខ្លាតទារបៃរិចកាន់ទិស
ទាំង ២ ដែលតាំណាងឱ្យព្រឹប្បូរិភារធ័រ បុរាណបាមួយមាណាពធ័រ
ជមហាជិដ្ឋសកប្រមាណាពមិនបានរបស់ព្រះពួកបរមាត្រូ ដែលព្រះទីយ
របស់ព្រះអង្គ គឺជាមួបចំពេជ្រជាក់ដ្ឋាយចេញតាមរយៈការសម្រេចនូវលំ
នូវព្រះធ័រ ព្រះវិនិយោគ ព្រោសសត្វលោកមិនដែលខ្សោចនៅឯណាត់។
ព្រឹប្បូរិភារធ័រ បុរាណមាណាពមិនបានទាំង ២ នៅក្នុង មេត្តា ករុណា មុនិតា
និងខេត្តក្រោម ព្រះតែព្រះអង្គមាននូវព្រឹប្បូរិភារធ័រចំពោះសត្វលោក
កប្រមាណាពមិនបាននេះនៅ ទីបក្ខុងរយៈពេល ២៥ ព្រះស្បែរ ប្រជែង
បំពេញនូវព្រះពួកបិច្ចុប្បាយបានទាំង ៣ ។

១- ពេលព្រឹក ប្រជែងបិណ្ឌាតាត្រ

២- ពេលរស្សីល ប្រជែងទេសនាព្រោសបិស់ទ

៣- ពេលព្រុលប់ ប្រជែងឱ្យឱ្យឱ្យដល់កិត្តិសង្ឃឹម

៤- ពេលអប្រាផ ប្រជែងដោះស្រាយប្រស្ថានកទេរតា

៥- ពេលឡើបត្តិ ប្រជែងប្រមិនិលមិនិស្សីយសត្វ។

ពួកបិច្ចុប្បាយបានទាំង ៥ នានេះ បើព្រះអង្គមិនមានព្រះទីយ
ពេរពេញដោយមេត្តា ករុណា ពិតជាថ្មីមិនបានទេ ហើយការងារ
នេះទូទៅសេត មានតែព្រះពួកបិច្ចុប្បាយដែរការណ៍ដែលអាចធ្វើបាន ត្រូវសារក
អង្គណាមួយត្រូវបានទ្រូវយ។

ម៉ោងទី១ ខ្លាតទារទាំង ២ នេះ ជាការប្រកាសប្រាប់បាន
ព្រះបាយមេដិយ តែនៃស្ថាគមន៍ការនិមិត្ត និងអព្រឹប្បាយមកនៃពួកបិស់ទ
អំពីទិសទាំង ២។

- ៥៥ -

ជាតុបេតិយនមស្តារកាត់

អ្នកដែលមកនមស្តារចំពោះព្រះសារីកាតុ ដែលតម្លៃក្នុង
ព្រះបទមបេតិយនេះ គូរតែសូត្រ បួបពេលនូវព្រះតាមទាំងឡាយ
ដែលខ្ញុំបានដកស្រដែលពីសៀវភៅ ប្រជុំការណាករាជាលី-ប្រ របស់
បណ្តុត ឥសម ស្បរ ដូចតែទៅ៖

មហាគោតមសម្បទោ កុសិនាកាយនិញ្ញពោ

ជាតុវិត្តាកំកត្តា ពេសុ ពេសុវិសសពោ

ព្រះគោតមបរមសម្បទួដ្ឋប្រសើរ ព្រះអង្គបរិនិញ្ញានហើយ ជីត
ក្រើសកុសិនាកាយ ធ្វើឱ្យកិរិយាង្មាយនូវព្រះសារីកាតុ ក្នុងទីទាំងឡាយ
នោះៗ ដោយផ្សេងៗគ្នា។

ឧណ្ឌីសំចតេស្សា ពាហោ អភិក ទួច សន្តមា

អសម្បទ្ទា វា សព្វ សេសាកិន្ទា វិជាតុយោ

ព្រះសារីកាតុទាំងឡាយនោះ ដែលមិនបែកចេញមាន ៣ អង្គ
គឺ ព្រះឧណ្ឌីសាតុ ១ ព្រះបាបាតុ ២ ព្រះអភិកាតុ ៣ ព្រះ
សារីកាតុដែលសេសក្រុងពីនោះសុទ្ធដែលបែកចេញ (ជាបំណោកតូចចាំ)។

មហាម្មាន បញ្ញ នាទី ៣ មស្សិមា ៣ នាទីយោ

ឯុទ្ធក បញ្ញ នាទី ៤ សម្បទ្ទា តិវិជាមតា

ព្រះបរមាតុទាំងឡាយដែលបែកចេញ លោកពេលបាមាន
៣ យ៉ាង គឺព្រះជាតុខ្លាតជំរឿនបំន្លឹន ៥ នាទី ព្រះជាតុខ្លាត
កណ្តាលសកលបំន្លឹន ៦ នាទី ព្រះជាតុខ្លាតតូចចាប់បំន្លឹន ៥
នាទី។

- ៥៦ -

មហាផ្ទៃ កិន្ទមុត្តា ច មផ្លូមា កិន្ទតណ្ហលា

ុទ្ធកា សាសមមត្តា ជវំ ធមតុប្បមាណវិកា

ព្រះបរមាគាតុទាំងឡាយ មានប្រមាណាយ៉ាវនេះ គីព្រះជាតុ
ខ្ងាតដែល មានទំហំបុន្តែងកំណាត់ត្រាប់សំណុកចាយ ព្រះជាតុខ្ងាតកណ្តាល
មានទំហំបុន្តែងកំណាត់ត្រាប់អង្គរ ព្រះជាតុខ្ងាតត្តិប មានទំហំបុន្តែង
ត្រាប់ស្ថុ។

មហាផ្ទៃ សុវណ្ណរណ្តា មផ្លូមា ដលិកប្បកា

ុទ្ធកា ពកុលវណ្ណា តាបិវន្ទាមិ ធមតុយោ

ព្រះបរមាគាតុទាំងឡាយ (មានពណ៌រឿងត្រាយ៉ាវនេះគី) ព្រះ
ជាតុខ្ងាតដែល មានពណ៌រួចមាស ព្រះជាតុខ្ងាតកណ្តាល មានពណ៌រួច
កែវដលិក ព្រះជាតុខ្ងាតត្តិប មានពណ៌រួចបង្គាចុល ខ្ញុំព្រះករុណាកសុម
ត្រាប់ប្បាយបង្កើនូវព្រះបរមាគាតុទាំងឡាយនោះ។

ឯកោ ចុះប្រា កដតែរ ឯកោ អសាលិយា អហុ

ឯកោ កបិលវត្ថុស្រី ឯកោ ច អលកប្បកោ

ឯកោ ច កមតាមស្រី ឯកោ ច ពង្វិចិបកោ

ឯកោ បានយុរោក មលោ ឯកោ ច កុសិនារកោ

ព្រះសម្បុប ១ ប្រតិស្សាននោកុន្តិស្រី ព្រះសម្បុប ១
ប្រតិស្សាននោកុន្តិស្រីអសាលី ព្រះសម្បុប ១ ប្រតិស្សាននោកុន្តិស្រី
កបិលកំស្បុ ព្រះសម្បុប ១ ប្រតិស្សាននោកុន្តិស្រីអលកប្បកោ: ព្រះ
សម្បុប ១ ប្រតិស្សាននោកុន្តិស្រីកម្រាម ព្រះសម្បុប ១ ប្រតិស្សាននោកុន្តិ

ក្រុងអង្គទិបក៖ ព្រះសម្បាហ ១ ប្រតិស្សាននៅក្នុងក្រុងប្រព័ន្ធផ្លូវក្រុងក្រុងបាន ព្រះសម្បាហ ១ ប្រតិស្សាននៅក្នុងក្រុងក្រុងក្រុងបាន

ឯក សារិក ចូល ដម្លើម បតិដ្ឋិតា

បុជិតា នរទេសហិ អហំវន្ទាមិ ធាតុយោ

ព្រះសម្បាហ (តាំងឈ) នី៖ ជាប្រះសម្បាហបញ្ចុះព្រះបរមសារិកបាន ប្រតិស្សាននៅក្នុងដម្លើម ខ្ញុំព្រះក្រុណា សូមត្រាបថ្នាយបន្ថៀន្ទូវ ព្រះបរមបាត់តាំងឈ្មាយ (ក្នុងព្រះសម្បាហតាំង ឈ នោះ) ដែលទូទៅតានិងមនុស្សតាំងឈ្មាយតែងបូជាតា

ឯក ទាហ៍ តិចសុហក ឯក នាគបុរាណហក

ឯក គន្ទារិសយោ ឯក សីហឡូទិបក

ព្រះបាបិធុតុអន្ត ១ ប្រតិស្សាននៅក្នុងសានត្រឹះយក្តិៗ ព្រះបាបិធុតុអន្ត ១ ប្រតិស្សាននៅក្នុងពិភពនាគ ព្រះបាបិធុតុអន្ត ១ ប្រតិស្សាននៅក្នុងគន្ទារិស ព្រះបាបិធុតុអន្ត ១ ប្រតិស្សាននៅក្នុងសីហឡូទិបក

តម្លៃ ចន្ទសុ ហ៊ុនសុ សន្ទិ ទាហ៍ បតិដ្ឋិតា

បុជិតា នរទេសហិ អហំវន្ទាមិ ធាតុយោ

ព្រះបាបិធុតាំងឈ្មាយនេះ របស់ព្រះបរមសាស្ត្រ ប្រតិស្សាននៅក្នុងទិតាំងឈ្មាយ ២ ក្នុងខ្លួន ខ្ញុំព្រះក្រុណា សូមត្រាបថ្នាយបន្ថៀន្ទូវព្រះបាត់តាំងឈ្មាយ ដែលទូទៅតានិងមនុស្សតាំងឈ្មាយតែងបូជាតា

ខ្លួន ទក្ខិណាពាហ៍ ៣ តារ៉ែន បតិដ្ឋិតា

អណ្ឌ ទក្ខិណាពាហ៍ ៣ សីហឡូទិបក

- ៥៤ -

រាមទាហោ ច ខ្លួម្ចិ គត្តរារដ្ឋ បតិដ្ឋិតា

រាមទាហោ ច អណេបិ នាគតលោក បតិដ្ឋិតា

បុជិតា នរឡេហិ អហំ វន្ទាមិ ពាណិយោ

ព្រះទាបជាតិស្ថាំខាន់លើ ប្រតិស្សាននៅក្នុងស្ថានតារាត្តិធម្ម ព្រះទាបជាតិ
ព្រះទាបជាតិស្ថាំខាន់ក្រាម ប្រតិស្សាននៅក្នុងសីហង្សូចិច ព្រះទាបជាតិ
ព្រះទាបជាតិស្ថាំខាន់លើ ប្រតិស្សាននៅក្នុងដែនគន្លារ ព្រះទាបជាតិព្រះទាបជាតិ
ប្រតិស្សាននៅក្នុងពិភពនាគត ឱ្យព្រះក្រុណា សូមក្រាបថ្នាយបង្កើនូវ
ព្រះពាណិជ្ជន្ត្រាយ ដែលទេរតានិជ្ជមនុស្សពាណិជ្ជន្ត្រាយតែងបុជាយ

ព្រហ្មលោក ទុស្សិជ្ជ រាមអភិកពាណិយោ

សព្វ ព្រហ្មកិច្ចិយេត្តិ មួលបំ ទាន់សយោជន៍

ព្រះទុស្សិជ្ជ និជ្ជព្រះអភិកពាណិយោព្រះ ប្រតិស្សាននៅក្នុង
ព្រហ្មលោក ព្រហ្មពាណិជ្ជន្ត្រាយពាណិជ្ជអស់ឆ្នា តែងបុជានូវព្រះសម្របកម្មសំ
ទេ យោជន៍ (ដែលបញ្ចុះនូវពាណិជ្ជពាណិជ្ជន្ត្រាយ)

តារាត្តិសម្បិ ទេរានំ បុណ្យមណិម្បិ កេសកំ

សព្វ ទេរានំបុធយេត្តិ បសខ្លា ពុទ្ធសាសនេ

បុជិតា នរឡេហិ អហំ វន្ទាមិ ពាណិយោ

ទេរតារាត្តិន្ត្រាយពាណិជ្ជព្រៃន ដែលជាអ្នកប្រែប្រឈម្បែនក្នុងព្រះពុទ្ធសាស-
នា តែងបុជានូវព្រះកេសពាណិយោជនំប្រតិស្សាននៅក្នុងបុណ្យមណិម្បិ មេត្តិយ
របស់ទេរតារាត្តិន្ត្រាយក្នុងស្ថានព្រៃនព្រៃន ឱ្យព្រះក្រុណាសូមក្រាប
ថ្នាយបង្កើនូវព្រះពាណិជ្ជន្ត្រាយ ដែលទេរតានិជ្ជមនុស្សពាណិជ្ជន្ត្រាយ
តែងបុជាយ

- ៥៩ -

ចត្តាចីស សមាខនា កេសា លោមា នខាបិច

ទេរ ហរន្តិ ឯកេកំ ចក្ខវច្បាបរម្យក

បុជិតា នរទេរហិ អហំ ន្ទាមិ ធនុយោ

ព្រះទន្លេជាតុទាំងឡាយ ២០ គត់ដែន ព្រះកេសជាតុទាំងឡាយ
ដែន ព្រះលោមជាតុទាំងឡាយដែន ព្រះនទានជាតុទាំងឡាយដែន ទេរតា
ទាំងឡាយ នាំទេន្ទរព្រះជាតុ ១ អផ្លូ កាន់ចក្ខវលដិចនិងជ័ទ
គីព្រះជាតុ ១ អផ្លូ ក្នុងចក្ខវលម្បយា ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្នាយ
បង្កើន្ទរព្រះជាតុទាំងឡាយ ដែលទេរតា និងមនុស្សទាំងឡាយតែងបុជាយ

អផ្លារស ទ្រូវសុតេ ធម្មាភេកកោ តាត អហុ

ចតុកសិតិសហស្សា មេតិយា ៣ ការបិតា

បុជិតា នរទេរហិ អហំ ន្ទាមិ ធនុយោ

នាកាលព្រះពួកសកកដាន ២១៨ ទី មានព្រះមហាក្សត្រ ១
អផ្លូ ឲ្យដែនព្រះនាមធម្មាភេក ក្នុងកាលនោះព្រះអផ្លូបានកសាងព្រះ
មេតិយបំន្លន ៤ មុន ២ ពាន់ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្នាយបង្កើន្ទរ
ព្រះជាតុទាំងឡាយ (ក្នុងព្រះមេតិយទាំងនោះ) ដែលទេរតា និងមនុស្ស
ទាំងឡាយតែងបុជាយ

- ៦០ -

៥- ស្រុកចំណាត់ផ្លាស់បន្ទាត់

ជាកសទេទានសេបបន្ទិច យើងនឹងយើងព្រៃតប់ដ្ឋាយក ន ប្រក់
ដែលតាំងការអីរបាយបិសុទ្ធតី គឺសុខាភសគមិ ន ជាន់។

សុខាភសគមិ ន

សុខាភសព្វូយ សិតនោកិវសុខាភសគមិ គឺមិជាទីនៅទៅនៃ
ព្រះអនាណមិ ន ព្រះអរហត្ថបុណ្យរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាន ន ជាន់គឺ៖

ក- អវិក មាននៅយប់ មិនលេខបានរបស់ខ្លួន ដោយកាល
បន្ទិចបន្ទិច បុប្បន្ន មិនសាបសុទ្ធផាគកសម្បត្តិរបស់

ខ្លួន មានអាយុ ១ ០០០ មហាកញ្ញ

ខ- អតិថ្ឋាន មាននៅយប់ មិនមានការកំយុទ្ធបង្កើ ទាំងអស់
មានអាយុ ២ ០០០ មហាកញ្ញ

គ- សុទស្ស មាននៅយប់ ប្រាកដបានធាយ ព្រះព្រហ្មទាំង

នោះ មានរយបណ្តុក្រើលីស មានអាយុ ២ ០០០

មហាកប្ប

យ- សុទស្សី មានវិយថា យើងព្យាពាណដោយជាយ ព្រោះព្រហ្ម
ទាំងនេះ មានការយើងព្យាគីបិសុទ្ធមានអាយុ
៨ ០០០ មហាកប្ប

ជ- អកនិត្យា មានវិយថា ជាប្រហ្មអ្នកមានសម្រភិយោជនិក្តិជ
គិចិនមានការចយុទ្ធម៉ោង មានអាយុ ១៦ ០០០
មហាកប្ប។

ព្រះអរិយបុត្រិលជ់ព្រឹន ដែលបានសម្រេចជាប្រព័ន្ធគនាគមី កាល
នោះជាមនុស្សបុរាណៗ លុះចុតិថែ តើដែលបានសម្រេចជាប្រព័ន្ធដូនិក្តិសុទ្ធភាពសរុមិ
តាមលំដាប់ ហើយនឹងបរិនិញ្ញានក្នុងអកនិធីក្នុងមិជាទីបំផុត។ ដូច្នេះ
ការប្រាយបង្កិន្ទៃរប្បោប់ផ្តាយក្រោម្រោកកំណើន គឺដោតខ្លួនិសចំពោះព្រះ
អរិយបុត្រិលប្បាក់ខ្លួន ដែលជាប្រព័ន្ធគនាគមី និងព្រះអរហន្ឍ ដែលកំណើន
ជរមាននោះជាលំសព្វថ្មី។

មីជីវិតថា ស្ថានស្អែកិចនិមែនជាទីផុតទុក្តិ បុន្ឌនឹងយោជនិកៈ
សោយទុក្តិជូលនោះក្នុងអបាយក្នុមិ ម៉ោងទីតួនាទីស្ថានដែលនោះសម្បរ
ដោយព្រះអរិយបុត្រិលនោះឡើយ លើបច្ចុប្បន្នបំផុត ឱ្យបានសម្រេចជាទីនោះ
ការសន្យនៃសម្ងាតិជិត្រោះការស្ថាប់ជម្លៀយ។ កល់ថ្មី កិនិជំរាបបាន
ស្ថាប់ជម្លៀយ៖បន្ទាត់ទុក្តិស្ថាននោះ។ ហើយលើខបនិស្សីយក្រប់
កិនិជំរាបសម្រេចជាប្រព័ន្ធដូនិក្តិសុទ្ធភាពនោះ។ ចុងក្រាយនឹងបរិនិញ្ញានក្នុង
អកនិធីការតែម្នៀន។

- ៦២ -

៨០- តិច្ចលប្តព្រះបទុមដៃតីរយ

នៅត្រីដ៏ពួលប្រោះបទុមដៃតីរយ ជាកណ្តឹងមួល សាន់អំពីស្ថាន់
តាំងការនិងប្រព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធ ដែលជាបុគ្គលិកខ្លួន បណ្តុកដម្លៃទាំងឡាយ
លោកក្នុងរដ្ឋមិជ្ជជីថ្មីប្រសើរ ហើយបណ្តុកលោកក្នុងរដ្ឋមិជ្ជទាំង ៤ ប្រោះ
និងប្រព័ន្ធ ប្រសើរជានេះគេបំផុត ព្រោះជាមស្សៗតាមមិជ្ជ ជាមិជ្ជមិនកែវតាមតែ
ជាមិជ្ជត្រានបច្ចុប្បន្នប្រជុំតាក់តែជាទុ

ភូជ់លោកនេះ គ្មានសេបភ្លើសុខពិតិ៍ទេ ហើយទោះជាមានសុខខ្លះ
កំមានត្រីមិតែសុខអេនទាប់ឈ្មោះ ដែលស្ថិតក្រោមច្បាប់នៃត្រូវបានក្រុណី
តែជាមានសេបភ្លើប្រប្បលជាមួល អ្នកមានប្រាង្នា បានយើង្វន្តរ
សកាណមិនទៀតនៃស្មោរដមិត្រូប់យ៉ាងដូចខ្លះហើយ ទីបេលោកមានមុខ
ឆ្លោះទៅកាន់ប្រោះនិងប្រព័ន្ធ តាមរយៈអរយមត្តមានអត្ថ ឬ ជាមាត់តែ
មួយគត់ ដែលអាចរំលត់ទុក្រប់យ៉ាង។

~ ៦៣ ~

លម្អិតរបស់ព្រះនាមពេជ្យាន

- ១- អាស់សវិកតនិយោយោ ជាចម្លៀងលរំលត់ទុក្ខ ដោយប្រាសចាកក
កត់មិនមានសេសសល់។
- ២- អាស់សគនិយោយោ ជាចម្លៀងលរំលត់កត
មិនមានសេសសល់។
- ៣- ចាគោ ជាចម្លៀងលរំលត់តិតណ្ហាទាំងពួក។
- ៤- បដិនិស្សូត្រូ ជាចម្លៀងលរំលត់បុត្រិតចាកក។
- ៥- មុត្តិ ជាចម្លៀងលរំលត់បុត្រិតចាកកិលេស។
- ៦- អនាលយោ ជាចម្លៀងលរំលមិនមានសេចក្តីអាណ់យោ។
- ៧- ភត្តិយោ ជាចម្លៀងលរំលអស់ថោន់នៃកត់។
- ៨- ទោសក្តិយោ ជាចម្លៀងលរំលអស់ថោន់ទោស់។
- ៩- មោហក្តិយោ ជាចម្លៀងលរំលអស់ថោន់មោហ់។
- ១០- តណ្ហាក្តិយោ ជាចម្លៀងលរំលអស់ថោន់តណ្ហាប។
- ១១- អនុប្បារោ ជាចម្លៀងលរំលត់ខ្ពស់ទាំង ៥។
- ១២- អបវត្តំ ជាចម្លៀងលរំលត់នាមរូប។
- ១៣- អនិមិត្តំ ជាចម្លៀងលប្រាសចាកកស្អាតរិមិត្ត។
- ១៤- អប្បុណ្ឌិបតំ ជាចម្លៀងលប្រាសចាកកសេចក្តីត្រូវការ។
- ១៥- សុញ្ញតំ ជាចម្លៀងលសុញ្ញចាកកទុក្ខបានពិតមិន។
- ១៦- អប្បិសន្ទិ ជាចម្លៀងលមិនមានការកែតបន្ទ។
- ១៧- អនុប្បត្តិ ជាចម្លៀងលមិនមានទិទៈ។
- ១៨- អនាយុហនំ ជាចម្លៀងលមិនមានការព្យាយាម។

- ៦៤ -

១៩- អជាតាំ	ជាចម្លែងលមិនមានការកែតាំ
២០- អជាដាំ	ជាចម្លែងលមិនមានការចាស់បោ
២១- អព្យាជិ	ជាចម្លែងលមិនមានការយើចាប់បោ
២២- អគតាំ	ជាចម្លែងលមិនមានគតាំបោ
២៣- អមតាំ	ជាចម្លែងលមិនមានការស្វាប់បោ
២៤- អសេរកាំ	ជាចម្លែងលមិនមានសេចក្តីសោរកាំបោ
២៥- អបរិទេវាំ	ជាចម្លែងលមិនមានសេចក្តីខ្សែកខ្សោលបោ
២៦- អនុញ្ញាយាសោ	ជាចម្លែងលមិនមានសេចក្តីចង្វឹត បន្ទូលបិត្តាំបោ
២៧- អសដ្ឋិលិដ្ឋាំ	ជាចម្លែងលមិនមានសេចក្តីសោហ្មុណ្ឌាំបោ
២៨- អសធ្លិតាំ	ជាចម្លែងលមិនមានបច្ចីយតាក់តែងបោ
២៩- និភានាំ	ជាចម្លែងលមិនមានបច្ចីយតាកក្រុងដោតក្រុងបោ
៣០- សត្តិ	ជាចម្លែងលស្សប់បាកទួនិចចាំនៃព្យូណីបោ
លម្អូរបស់ព្រះនិញ្ញានដោយសង្ឃឹមបទាំនេះ អាស្រែយគុណធម៌ របស់លោកអ្នកដែលបានសម្រេចឡើងនិញ្ញានហើយ ទីបដិនច្បាស់ថា ព្រះនិញ្ញានមានពិត្រាកដមែន។	
មុនភ្លាយជាប្រះអរិយបុត្រិល ពោកទាំងភ្លាយនោះក៏ជាបុប្ផិដស ដូចយើនត្រូវបែងច្នៃដែរ ដូចខ្លះយើនត្រូវបែងច្នៃក៏នឹងមានឱកាសភ្លាយជាមិយ- បុត្រិលនៅថ្ងៃណាម្ខ្យយ ព្រះអាស្រែយបុណ្យក្នុងសលដែលយើនកំណើនតែ បំពេញកល់ថ្ងៃនេះជាន់។	

- ៦៥ -

មហាសុចិន ថ្វ ព្រការ

ពេលពុទ្ធបរិស់ទួលទៅក្នុង ព្រះបាយមហាផិយភ្តាម ព្រាកដជាយើង្យបត្រូវបានបញ្ចប់នឹង តាមដោយពីអាជក្រុង ដែលគាំទ្ទាត់នេះ មិនស្ថិត្របទ៖ យើង្យពីមុនមកនោះទេ សូមអាណន្ទុវេសំណោរាជាជ្រាម ដើម្បីយល់ដឹងនូវអត្ថន៍យ៉ាន់គំនួរនីមួយ។

នៅក្នុងបច្ចុប្បន្នសម្រាយ គឺពេលទីបក្ស ឈានចូលចិត្ត ១៨កេត ខែធីសាខ ឆ្នាំរោក មុនពុទ្ធសកកដ ២៤ ព្រះរស្សារ ព្រះបាយពេជិសត្វប្រជែង មានសុបិនដៃអស្សាយ ដែលជាសុបិនបុន្តែក្រាយបង្កើសរបស់ព្រះអន្ត់ ក្នុង សង្ការផ្លូវ ហេរបា “មហាសុបិន”។ ក្រាយពេលព្រះអន្ត់ប្រជែងយើង្យនូវ មហាសុបិនទាំងនោះហើយ ព្រះអន្ត់ក៏តើនាកទិសយនា ប្រជែងសន្តិដ្ឋាន ក្នុងព្រះទីយបា “អាណាពញ្ញនិនាទានក្រាស់ជាទ្រះពុទ្ធបន្ទុ” រួចព្រះអន្ត់បាន ព្យាករណីនូវមហាសុបិនទាំងនោះ ដោយព្រះអន្ត់ជួលបែកមួន។ មហាសុបិនទាំងនោះ មាន ៥ គិត៖

មហាសុចិនទី ១

- ព្រះអន្ត់យើង្យមហាប្រិចតិដាចិសយនាក្រឡាហន្ទុ

- ភុំហិមវន្ទជាថីយនេរព្រះសិរ

- ព្រះហស្សាជាជ្រើសណ្ឌូកបុំក្នុងមហាសមុទ្ធទានទិសបុត្តិ

ព្រះហស្សាជាជ្រើសណ្ឌូកបុំក្នុងមហាសមុទ្ធទានទិសបស្តិម

ព្រះបានទាំងពីរសណ្ឌូកបុំក្នុងមហាសមុទ្ធទានទិសទក្សិណ្ឌ

- ប្រជែងដ្ឋាន

- ប្រជែងដោយបៀកព្រះនេត្រ

- ៦៦ -

- ទ្រដៃយើព្យាពន្លឹងរកបដល់ករត្តព្រហ្ម (ព្រហ្មដីខ្លស់បំជុត)។

❖ ទ្រដៃព្យាករណ៍ហោះ

- ការផ្តែលឱ្យនឹងដាបុព្ទនិមិត្តនៃកិរិយាបាននូវអនុត្តាសម្ងាសម្ងាតិញ្ញាណ។
- ភ្នំហិមវន្ថេជ្ជិយរដ្ឋប្រេសិរ ដាបុព្ទនិមិត្តនៃកិរិយាបាននូវផ្តើម គឺសព្វញ្ញាណ។
- ការសណ្តែកប្រេសិរ និងប្រេសិរទុកដីក្នុងសមូទ្ធភាព៖ ដាបុព្ទនិមិត្តនៃកិរិយាសម្ងាតិញ្ញាណរួចមួលក្រុជាលំទេវតា និងមនុស្ស។
- ការផ្តែម្រារលឱ្យឱ្យនឹងដាបុព្ទនិមិត្តនៃកិរិយាថ្និំសត្វឯកដែលមាន មុខភាប់បុះឱ្យម្រារឡើង (តីឱ្យយើព្យាប្រាស់នូវសម្បជម់)។
- កិរិយាផ្តែមេកប្រេសិរ ដាបុព្ទនិមិត្តនៃកិរិយាបាននូវទិញចក្ខុ។

- ៦៣ -

- ការយើង្ហទេពន្លឹមដែលកវត្ថុប្រហុ ជាបុរិមិត្តនៃអនាគារណ៍

រណាច្នាង។

មហាសុចិន្ទី ២

ទ្រដៃយើង្ហស្វីចិញ្ញាំន ដុះលេចពីនាកីទ្រីសនោទល់នឹង

អាកាស។

❖ ទ្រដៃព្យាករណ៍ហេះ

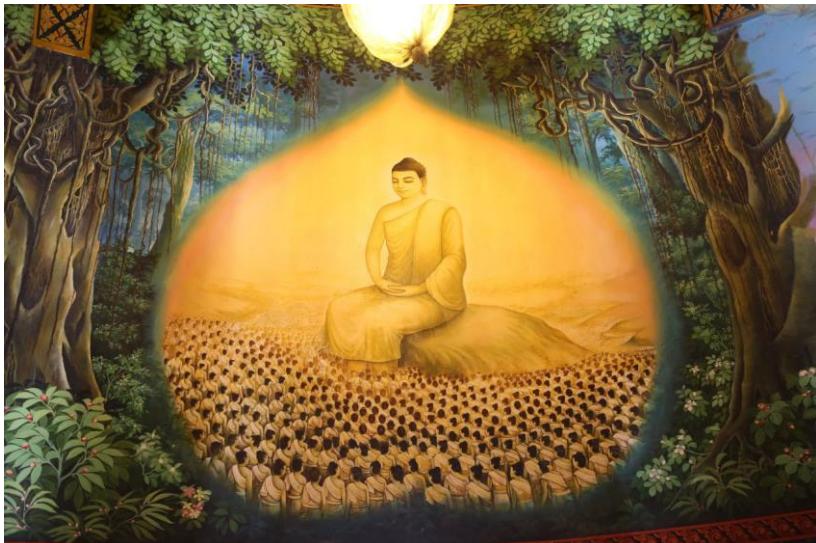
ការយើង្ហតិណាគាតិដុះអំពីនាកី ជាបុរិមិត្តនៃការសម្បូរ

នូវអង្គភីកម្មត្រូវ។

- ៦៤ -

មហាសុចិဓី ៣

ព្រះអង្គយ៉ែន្តរទៅជនប្រាយខ្លួនស ក្បាលខ្មោរឡើង
ពីចុងព្រះពាណ ដរបសល់ព្រះជាពុមណ្ឌល។

❖ ច្រដៃព្រោករណ៍ថាំ

ការយើង្ហានដ្ឋូរប្រកាយ ដាចុញនិមិត្តនៃបរិស័ទាធទាំង ២

ដល់នូវត្រូសរណកម្មនៃស្រីដោយជិតិ។

បញ្ជាក់: ក្នុងគំនូរនេះ មិនគូរសួចដ្ឋូរទេ ប៉ុន្តែគូរបែបដាក់យ

ត្រូដតែម្គាស គឺក្នុងបម្លុសូដំនឹកសវិញ។

មហាសុចិន្ទី ២

ព្រះអធីយេត្តសត្វបក្ស ២ ពួក មានវណ្ណោះធ្យៀដៗ ហើរពី
ទិសទាំង ២ មកត្រាបទ្រូបព្រះនាន ហើយត្រូលប់ជាមាន
វណ្ណោះសទាំងអស់។

❖ ព្រះព្រោករណីថា៖

ការយេត្តសត្វបក្ស ២ ជាបុញ្ញនិមិត្តនៃត្រូវលទាំង ២
បែញ្ញសាន់បញ្ជាង ប្រពិន្ទុតាមដម្លឺនីយ (តែម្នយដ្ឋបន្ទា)។

- ៤០ -

មហាសុចិន្ទី ច

ព្រះអង្គទ្រដៃយើញ្ញា ទ្រដៃយានចត្រូមលើក្នុំលាមកដ៏

ព្រះធានាធិន្ទនប្រឡាក់ដោយលាមកទ្វីយ។

❖ ទ្រដៃព្យាករណី ចោះ

ការយើញ្ញទ្រដៃយានចត្រូមលើក្នុំលាមក គឺជាបុព្ទនិមិត្តនៃ
ចតុប្បច្ចីយ ដែលកើតឡើងដល់ព្រះអង្គ តើព្រះរាជហប្បច្ចីយ
របស់ព្រះអង្គមិនជាប់ជាតក់ក្នុងបច្ចីយទាំង ២ នោះទ្វីយ។
(ស្រដែលសៀវភៅ ពួកប្បរតិកថា របស់បណ្តិត លើម សុមន៍)

បំណើកគឺនូវក្រោពីនេះ ជាកំនូវដែលពួកបរិស៊ិទ្ធបាប់យើញ្ញ
ព្រឹងកន្លឹងមកហើយ ខ្ញុំសូមមិនបរិយាយឡើតទេ ដើម្បីកំឱ្យសៀវភៅ
នេះ មានទំនើប្រឹងពេក។

~ ៧១ ~

អ្នកមានខេត្តការ: ភូមិភាពយោងបំស្វែរនៅលេខ:

- យុវជនភូមិសមាគមជម្លើទានខ្មែរ-ភ្នំពេជ្រ៉ា } ដួយពិនិត្យអភិវឌ្ឍន៍
- យុវជនភូមិក្រុមយុវជន និងព្រះជម្រើ } ដួយរាយអក្សរ
- ឧបាសិក រៀម សុខចំណើន } និងសម្រួលអភិវឌ្ឍន៍
- ឧបាសិក សុខ លេង } ដួយរចនាក្របស់វា
- ឧបាសក តែ វិបីត្រ } ដួយរត់ការវិធីការបញ្ចប់
- ឧបាសក គ្រោះ ជាន់ } ដួយរត់ការវិធីការបញ្ចប់

~ ៧ ~

**ស៊ីវិទ្យាសាស្ត្រជាតិ
បោះឆ្នែក និងប្រព័ន្ធសាស្ត្រ**

១. តើនរកមានដើរទេ?	៣.ស. ២៥៤៦
២. ដីវិត ពិត ជាត្រូវការដម្ល់	៣.ស. ២៥៤៦
៣. ធម្មសង្គណី ពិកមាតិកាសធ្វើប	៣.ស. ២៥៤៨
៤. អភិធម្មតាសង្គហៈ បរិច្ឆេទទី ៤	៣.ស. ២៥៤៨
៥. បង្កប្បនដុបត្តុមួយគ្រាមាននឹយ	៣.ស. ២៥៤៨
៦. ដីវិត (Life)	៣.ស. ២៥៤៩
៧. ប្រយោជន៍ ៣ ប្រការ	៣.ស. ២៥៤៩
៨. ព្រះធម្មបទ ៣០ គារា	៣.ស. ២៥៥០
៩. រលកលោកដម្ល់	៣.ស. ២៥៥០
១០. អភិវិជ្ជី និងដម្ល់នមស្តារ	៣.ស. ២៥៥០
១១. ព្រះធម្មបទ ៣១ គារា	៣.ស. ២៥៥០
១២. ដំណើរដីវិត	៣.ស. ២៥៥១
១៣. ព្រះធម្មបទ ៣២ គារា	៣.ស. ២៥៥១
១៤. សិត្តាលកស្សត្រូ	៣.ស. ២៥៥២
១៥. ព្រះធម្មបទ ៣៣ គារា	៣.ស. ២៥៥២
១៦. ឧត្តមមតិល (The Great Blessings)	៣.ស. ២៥៥៣
១៧. ព្រះធម្មបទ ៣៤ គារា	៣.ស. ២៥៥៣
១៨. ព្រះធម្មបទ ៣៥ គារា	៣.ស. ២៥៥៤
១៩. ព្រះធម្មបទ ៣៦ គារា	៣.ស. ២៥៥៤

~ ៣៣ ~

២០. មេរីនចែតសិក និងបិត្តិ អមដោយវិធី ព.ស. ២៥៦៤

២១. មេរីនរូបបរមត្តអមដោយវិធី (មិនទាន់បាន់ពុម្ព)

២២. មេរីនបកិណ្ឌកសដ្ឋហេ: បរិច្ឆេទទី ៣ (មិនទាន់បាន់ពុម្ព)

ស្រែតត្រួតពេលវេលាប្រព័ន្ធប្រចាំឆ្នាំ

ប៊ាយ ឧបាសម័ណ្ឌ សាល សុខា

២៣. មេរីនវិចិសដ្ឋហវិកាត បរិច្ឆេទទី ៤ (កំពុងសរស់រើសរិនបញ្ជីន)

២៤. ព្រះបន្ទុមចែតិយ ព.ស. ២៥៦៧

សញ្ញាណដៃ ៣មុនឆ្នាំ ជីវាតិ

ធម្មទាន ឈ្មោះអស់ទានទាំងពូជ។

រាជ់ពុម្ពលើកទី ១ ចំនួន ៨០ ០០០ ក្បុរៈ

ព្រះបុណ្យបន្ទីរ

មន្ត្រីសាធារណៈ នគរូបាល ជំនាញ សង្គមនៃលោក

ក្រុមហ៊ុនបច្ចុប្បន្ន ខេត្តកំពង់ចាម

ចាប់ផ្តើម ៧.៧. ២០២៤

នល ៧.៧. ២០២៤

